Масса а мехкашкара пролетараш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО
свет

Ера 1 май № 35 (2201) 1958 шу

Мах 20 кеп.

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай областен комитета а Грозненски горкома а, Нохч-ГІалгІай АССР-а Лакхехьарча Совета а. Грозненски къахьегамхой депутатий Совета а орган

Дерригача дунен тІарча къахьегамхой деза ди

ЦхьоалагІа май дезде эггара хьалха вІашагІкхийттаб болхлой 1889 шера. Цу хана денз дерригача дунен тІарча къахьегамхоша шерра-шера из ди дез а ду, хІаьта цунах саго сага низбелгеи, Іоткъама кІал лоаттавелгеи дІадаккхарна, миллионаш бола къахьегамхой моцала, къелла, сийдоадеча гІулакхашта кІалхьара бахарна лоаттабеча къовсама шоаш цхьабарт болаш хилар хьагойташ дола ди а лоархІ.

69 шу хьалха, болхлоша юххьанца Цхьоалагla май дездаьча хана капитализм дерригача дуненна доалдеш хиннай. Дерригача дунен тІара болхлой класс капитализман Іоткъама кІал латташ хиннай. Къахьегамхой хІаьтта мара шоай бокъонех а шоашта хьалхашка латтача боккха исторически лоархІам болча декхарех а кхета болабенна хиннабац. Цхьабакъда адамий ираз бахьан хадданза къовсам лоаттабеш нах-м хиннаб цу хана а, хІаьта цар шоай деррига низаш пролетариата интернационализман байракха кІал тІа-тІа чІоагІагІа кхотадеш а шоаш де лаьрхІар кхоачашдарна майрра къовсам лоаттабеш а хиннаб. Уж цІаккха а шек хиннабац болхлой классага хьалхале а йолаш шоай ираз бахьан къовсам лоаттабу къахьегамхой гейна-ганза котбарг хиларах.

Шоай вахар а низ ца кхобеш къахьегамхой ираз бахьан къовсам лоаттабаьрашта дагадаьллар кхоачаш хиннад хІанз. Эггара хьалха капитализманна йоаггІача тайпара хІама техараш цу ханарча паччахьа Россен халкъаш дар. Дерригача дунен тІарча къахьегамхой баьчча Ленин керте латтача Коммунистически партен хьалхленца чакхъяьннача Сийлахь-йоккхача социалистически революцес хьайийлар адамий историен чухь керда зама — капитализм хІалакьхулеи керда социалистически общество хьахулеи зама.

1917 шера социалистически революци а хинна Іаьдал болхлой бекхаьчача шоай лоІаме дезде баьлар вай мехкара къахьегамхой ЦхьоалагІа май. Цу хана цхьанна а кхыча мехкара болхлой бацар шоай безам болчча тайпара из цІай дезде йиш йолаш. ХІанз вайца из дерригача дунен тІарча къахьегамхой деза цІей шоай лоІаме а болаш дездеш массехк Европан а Азен а капитализмах хьа а къаьста социализман новкъа даьннача мехкашка даха халкъаш да. Советски Союзаца цхьан къамашта юкъерча вежарий доттагІлен ларда тІа латта социалистически лагерь а хинна дІаэттад халкъа демократен мехкаш.

Социализми дунен халкъашта юкъера демократически болами цхьанна хІамо а юхатохаргбоаца низ хинна дІаоттар къаьгга хьахьекхар 1957 шера ноябрь бетта Москве хиннача Коммунистийи болхлой партейи викалий совещанеша. Цар арахийцача Манифестои Декларацеи дерригача дунен тІарча болхлой демократически болама хьалхашка хоадам боллаш дола декхараш а оттадир, хІаьта машари, демократии, социализми бахьан лоаттабу къовсам дІахо мишта лелабе беза а аьлар.

Социализм хьалъеш даьхача Іалаьмате доккхийча толамашца духьал дера укх шера советски халкъ ЦхьоалагІча майна. Социалистически системан йоккхийча тороний ларда тІа деррига балхаш тоа а деш майрра дуг Советски Союза Коммунистически партес Советски халкъ коммунизмага. Ше хьахиннача 40 шера цІаккха а яхаяц Советски паччахьалкхе хІанз санна хьакхаштеи шерреи гІа боаккхаш. ХІанз кхы а доккхагІа декхар оттадаьд партес вай мехкарча къахьегамхошта хьалхашка. Парте тІахьех советски халкъ гарггарча 15 шера дукхагІа лоархІам болча продуцеи таипаш хІанз Американ ВІашагІкхийттача Штаташа хьадераш миссел арахецарна. Из гІулакх кхоачашдеш боахк хІанз советски къахьегамхой.

ТІеххьарча шерашка чІоагІа хувцабеннаб вай юрта боахам а. Из хьахьокх вай алхха диъ шера 36 миллион гектар эрий даьда лаьтташ ахарои иштта кхыдарашеи.

Советски паччахьалкхен низ тІа-тІа чІоагІлуш латтилга, советски Іилма тоалуш латтилга, советски лоаттам капиталистическичул тІех хилар хьахьокх дунен тІа эггара хьалхара континенташта юкъера баллистически ракета вай мехка хьаяь хиларои, хІаьта цун новкъосталца дунен тІа эггара хьалхара искусственни спутникаш вай урагІа яхийта хиларои.

Общественни вахара керда наькъаш дерригача дуненга дІагойтад советски наха 40 шу хьалха. ХІанз Іилмани техникани дукхача областашка хьалхале лелаю цар. Нагахьа санна дукхача исторически бахьанашца боккхача лоархІаме йола промышленни продукции сага сих арахецара хьалхалаттача капиталистиечски мехкел, къаьстта а США-л, вай тІехьадиса дале а, керда техника караерзаярай энерген кердача хьоастех пайда эцараи тІеххьарча хана Советски Союз ерригача капиталистически паччахьалкхенел хьалхаяьннай. Советски Союзо яхац, хІанз техникан гІулакха капиталистически мехкашта тІехьакхе деза вай, хІанз керттерча капиталистически паччахьалкхаша йоах Советски Союзалла тІехьа а ма диса, хІаьта цхьаццадолча техникан гІулакхашта цунна тІехьа а кхе.

Советски экономикан, Іилман, техникан доккхийча толамаша торо хилийтай вайга халкъа боахаман деррига доакъош, къаьстта а промышленность, дІахо чехкка дегІайоалаярна керда планаш оттае. Мамогга уж планаш кхоачашъеш, Советски Союзе коммунистически партен XX сездо яь исторически решенеш чакхйоахаш доалл деррига советски халкъ. Цу гІулакхах дика дакъа лоац Нохч-ГІалгІай республикерча къахьегамхоша а. Дукхача предприятей коллективаша доккхий къахьегама толамаш даьхад ЦхьоалагІча мая сийна социалистически яхье а яьнна. ЦхьоалагІа май тІакхоачаш планал совгІа 15.500 тонн мехкдаьтта дала дошденнача Нохч-ГІалгІай республикан мехкдаьтта доаккхача промышленностан болхлоша планал совгІа 20700 тонн «Іаьржа дошув» деннад Даьхенна. Иштта доккхийча толамашца накъа баьхкаб ЦхьоалагІча майна нефтепереработчикаш а кхыча дукхача предприятей коллективаш а. Барт тайна къахьегаш боахк юртбоахаман къахьегамхой, аьха доалаш латт лаьтташ дІадувш латт ялат, дІайогІаш латт сомий бешамаш, комсаш, тІа-тІа лакхлуш латт хьайбай продуктивность.

Іалаьмате доккха да советски къахьегамхоша халкъа боахаман массадолча доакъошка даьха толамаш. Царна хьалха латтар, цар дог урауваттадер Советски Союза Коммунистически парти я. Цудухьа ба советски нах шоай партена мутІахьа. Советски демократи йоаржаярца, паччахьалкхенна а боахама а доалдарна къахьегамхой юкъеозарца, цар социалистически кхетам лакхбарца, Іилма, культура, техника дегІайоалаярца хьаккхашта юг Коммунистически партес вай Сийлахьа Даьхе коммунизмага.

СССР-а Оборонан министра ПРИКАЗ

1-гІа май, 1958 шу — г. Москва.

Новкъостий салтий, матросаш, сержанташ, старшинаш!

Новкъостий эпсараш, инаралаш, адмиралаш!

Тахан Советски халкъои цун тІемахошеи дезду дерригача дунен тІарча къахьегамхой цІей — ЦхьоалагІа Май.

Коммунистически партен кІоарггача хьаькъалерча хьалхленца коммунизм хьалъярна хІара денна керда толамаш доах вай халкъо. Партеси Советски правительствоси кІаьд ца луш йоакхо ю вай социалистически халкъа боахам, Іилма, культура лакхдара, наьха вахар тІехь-тІехьагІа тоадара.

Советски Союзо хадданза дІахьу масса долча мехкий къамаша къоабал еш йола машар безара политика. Бакъда, советски нахага йишъяц дунен кердача тІема кхерама теркам ца бе, цудухьа масса оагІорахьа вай мохк тІемах лорабара гІулакх мамогга чІоагІдинза.

Кхоачам болаш да белгалдаьккхача, США тІема командоване массехказза Советски Союза доазонгахьа водородни бомбаш тІа йола стратегически авиаци ахийта хилар. Цо декхарийла ду вай бІарг сийрда кхоабаши фийлеи хила а цу тайпара бола кхерам юха тоха кийча хила а.

Советски ТІема Низий тІемахой! Фийла лорабе коммунизм хьалъеча советски наьха къахьегам. КІаьд ца луш, карадерзаде шоашта денна герзи тІема техникеи, лакхъе шоай тІема говзал, массаза а тІема кийча хилийта бІи.

Моаршал лу аз, даькъал ду аз шо дерригача дунен тІарча къахьегамхой цІейца, хІаьта оаша тІемеи политическии кийчонна толамаш дахар а лов сона.

ЦІей дездеш приказ лу аз:

Тахан, 1-ча Мая салют дала вай Даьхен столице — Москве, союзни республикай столицашкеи городашка — турпалхошкеи: Ленинграде, Сталинграде, Севастополе, Одессе — йоккхийча топий ткъаь залпаца.

Даькъала хийла низ бола вай социалистически паччахьалкхе!

Сийле хийла советски халкъани денал долча цун ТІема Низии!

Даькъала хийла Советски Союза Коммунистически Парти — коммунизм хьалъярна лелабеча къовсаме советски халкъ вІашагІдоллаши цун дог урауваттадеши бола низ!

СССР Оборонан Министр
Советски Союза Маршал
Р. Малиновский

Ахьмад ВЕДЗИЖЕВ
Май Москве

Сурт мо хоза эттай Іуйра,
Москва гІоза екаш я.
Боккхий барий, кагий берий,
Гоннахь декаш иллеш да.

Ирзо хозъяьй бІаьсте тахан,
Безаме да-кха хьо ди.
— Вахар бахьан, къонал
бахьан!—

Гоннахь хозаш цІогІарч да.
Адмех йизай гІалий майдаш,
Ког Іоттол меттиг яц,
Бакъда, готтал, селла адмаш
Хиларх хьоаеш цхьаккха вац.

Готта хилац барт цаІ болча,
Партес кхелла барт ба вай.
Партес шерра никъ хьабелча,
Мишта дездац бІаьстан Май!

— Иллц ала, ловза вала! —
Яхаш кхайкаш да вай цІей —
ВІаши мархІ хьерчаш долле,
Хоасторгда вай е воай Май!

1958 ш. Москва.

Дезача денна сийленца накъа баьхкараш

1958-ча шера хьалхарча квартала план тІеххоачаш а яь майна хьалхарча социалистически яхье а этта лаккхара балха декхараш тІаийцар Грознерча кондитерски фабрикан коллективо.

Майна хьалхара декхар ши ди хьалха кхоачашдаь баьлар фабрикан къахьегамхой. Цар арахийцар итт эзар сов бераша кийчдаь конфетнии печенеи иштта кхыча тайпара кондитерски изделеи хоза кулекаш (тІормилгаш). Аьшка банкашчура керда арахецаш дола «морские камушкаш».

Коммунистически партеси Советски Правительствоси иразе вахар деннача вай мехкарча бераштa майски совгІаташ арахецаш а кхыдола фабрикера балхаш деш а тІехдика толамаш дахарах сийлен грамоташ яла оттадаьд Бетирбулатоваи, Дубининаи, Сологубаи, Сиротаи. Сийлен доска тІа баха лаьрхІад: карамельни цеха бригадир вола новкъост Куксенко а Токаеваи а слесарь Слащев а болаш верригаш а 15 болхло. Фабрикан цІерах баркал аларца къоаставаь итт саг ва. Цехашта юкъе хьалхара моттиг яькхар депутат райсовета Реутова Мария бригадир йолча заверточни цехо. Дика къахьегарца белгалъяьлар апрельски план ханал хьалха кхоачашъяь йола новкъост Рагула керте вола ремонтни цех а.

Шоайла барт цаІ болаши къахьегама тІереи халарца даха мегад кондитерски фабрикан коллектива ханал хьалхара шоай балха толамаш.

Цу тІехь йистебалац тха балхацара къовсам,— аьлар фабрикерча партийни организацен секретара новкъоста Поповс — кхы дІахо а балха овсарал лох ца еш къахьегаргда оаха. Тхоай коллективан цІерах даькъал дувц аз дерригача дунен юкъерча къахьегамхой деза ди — ЦхьоалагІа Май!

А. ДОДОВ.

Ленина цІерахча колхозера животноводаш

Дояркашта юкъе дика болх беш ба Первомайски районерча Ленина цІерахча колхозера дояркаш нов. нов. Базгиева Хьаваи, Евлоева Фадимани. ДикагІа болча дояркаша дош деннад укх шера хІара беттача Іатта сих 1750 литр шура яккха. Дерригача дунен къахьегамхой дезача ден 1-ча мая сийна шоаш тІаийца социалистически тІалоацамаш доккхача толамашца кхоачашду къонача дояркаша.

Базгиева Хьавас дош деннадар апрель бетта ше беттача ийс Іаттагара 1500 литр шура яккха.

Ше тІаийца социалистически тІалоацамаш 110 процент кхоачашдаьд Хьавас. Иштта лакхехьара хьокхамаш даьхад дояркас Евлоева Фадимана а.

1-ча мая сийна ше тІаийца декхараш 105 процент кхоачашдаьд Фадимана. Геттара дика болх бу бежаІуно Дзейтов Къуберсас. — Къуберса бежага вахача дийнахьа къаьстта дукхагІа шура лу доахана, — яхаш дувц дояркаша. Вай республикерча дикагІа болча дояркай опытах пайда а эцаш, дІахо йодача хана шоай болх дикагІа тоабергболаш ба Ленина цІерахча колхозера дояркаш.

ШАИПОВ Хь.

Гудермесски нефтяникай кхайкарала жоп луш

«Малгобекнефта »3-ча промыслан коллективо укх шера планал совгІа 100 тонн мехкдаьтта дакха дош деннад.

Бригадашта юкъе социалистически яхь а йоаржаяь укх шера хьалхарча кварталах планал совгІа 779 тонн мехкдаьтта даьккхад цу коллективо.

Гудермесски нефтяникий кхайкарала жоп а луш 1-ча майна хьалхарча къахьегама вахте эттача промыслан коллективо дени-буси планал совгІа доаккха мехкдаьтта 17 тоннага кхоачадаьд, из цар тІаийцача декхарал дукха а тІех да.

Ше дош денна тІаийца декхар ханал хьалха кхоачашдергхиларах а мехкдаьтта даккхара план тІеххкхоачашъергхиларах а тешаш я коллектив.

И. АПУРИН.

Кердача толамашца

Татарскии Куйбышевскии Краснодарскии экономическо - административни районий газовойи мехкдаьттани промышленносташа Советски Союза берригача нефтяникашка даьча кхайкарала а Гудермесски мехкдаьттан промыслови управленен коллектива кхайкарала а жоп луш Новогрозненски нефтеперерабатывающи завода болхлойи инженерно-технически болхлойи гІулакхерча наьхеи коллектив 1-гІча майна дикача къахьегама совгІаташца накъа яха, лакхара социалистически декхараш тІа а ийцаь социалистически яхье эттар.

Уж деррига а декхараш кхоачашдаьчул тІехьагІа, царех цхьацца дола декхараш тІеххкхоачашдир завода коллективо. Масала: валовой продукци арахецара план 26-ча апреле кхоачашъе а планал совгІа 4 миллиона сома продукци арахеца а аьнна дош денна хиннача, из план цхьа ди хьалхагІа 25-ча апреле кхоачашйир; планал совгІа 330 тонн катализатори 2000 тонн мехкдаьттан сийрда продукташи арахийцар, къахьегама овсарал 4 процент лакхйир.

Майна хьалхарча социалистически яхье шоашкара дика балха хьокхамаш гойташ болх баьча коллективацарча бІаь гаргга сага приказаца баркал а кхайкадаьд, сийлен грамоташ а еннай. Царех ба: №№ 1, 2, 3 йолча цехашкара боккхагІа бола операторащ П. О. Семчук, Ф. К. Пыхтунов, С. И. Зайцев, операторащ А. Л. Луничкин, М. И. Остапенко, кхыбараш.

1-ча майна шоаш къахьегама совгІаташ кийчдеш дегІа йоалаяь балха темпаш лаьгІ ца йолийташ дІахо кхы а дикагІа къахьега лерхІаш я Новогрозненски нефтеперерабатывающи завода коллектив.

М. Д. ШЕРБИНИН,
Новогрозненски нефтеперерабатывающи завода завкома председатель.

Балха толам къахьегам нийса вІашагІболларца ба

Цхьаболча новкъосташа цкъаза сога хоатт: «Мишта карагІдоал хьона, сменни нормаш 250—300 процент кхоачашъе?» Болх дика карагІбалара гІулакхаш дуккха да. Цхьабакъда, сона хетачох, царех эггара керттерадар къахьегам нийса вІашагІболлар да.

Назрановски совхоза центральни усадьбе се балха веча денз со гІерташ хиннав ма-могга сай балха ха пайданегІа нийсъе гІерташ. Из чІоагІа лоархІаме да толаме болх барна. Иштта лоархІаме да инструменташца «хьаккхашта» болх бе хар а.

Болх болабалалехьа аз шо-шоай моттигашка дІайохк верстака тІа инструменташ. Верстака тІа кхы хІама хилац новкъа йолаш. Сай балха моттиг а масса хана цІена лелаю аз.

ДукхагІа аз беш бола болх шпилькаши, болташи, фенташи хьекха а иръе а езаш я. Масала, шпилькаш иръю аз. Ха кхояр духьа цхьатарра шиъ шпилька хьокх аз. Хьалхара шпилька штангенциркульца йиста а йиста, из хьоккхашехьа а шоллагІча шпилькан боарам нониусаца оттабу аз. Цул совгІа, аз станока тІа оттаеш йола резецаш чІоагІача сплавах я. Иштта вІаштІехьадоал ха кхоелга. ТІаккха балха говзал а хилча, хІаьта ший болх безаш а хилча карагІдоал ден норма 300 процент кхоачашъе.

Таханарча дезача ден сийна май беттара норма 347 процент кхоачашъяьй аз. Из да аз цунна денна совгІат.

ТУМГОЕВ СаІид,
Назрановски совхоза токарь.

Дика совгІат

Тахан дерригача дунен мехкашкарча болхлоша вошал тоссача дийнахьа Грознерча къахьегамхошта салаІа а сакъерда а хьайийлай С. М. Кирова цІерах йола культурани салоІамеи парк.

Укх шера парке дуккха-дукхагІа хила беза салаІа уха нах: Грозненски горисполкомо дІадаьккхад парке салаІа ухачаргара мах боахилга. Цунца шерьяьй культуран мероприятий репертуар а.

Парке дІачуваьнначоа духьалъотт йиззача бІаьстан сурт: сийна буц, хоза гаьнаш, декаш тайп-тайпара оалхазараш. Цигарча зизай а баьца а кердача, хозача хьажо кер хьалбуз.

ЧІоагІа а дика а къахьийгад парка болхлоша къахьегамхошта хьалхашкара шоай декхар кхоачашде гІерташ: наькъаш цІендеш, аллеяш тоаеш, гІишлонашта ремонт еш а басараш хьокхаш а, иштта кхыдола а наха безаме салоІаргдола балхаш кхоачашдеш.

Парке болх беш я читальни, шахматийи шашкайи залаш, халхарий а спортивни а площадкаш, бераштa бурчолгаш, ресторан, лодкаш хехка Іам, спортсменашта лаьрхІа я лувчаш йола бассейнии парашютни вышкеи.

Парка болхлоша дикка къахьийгад пенсионерашта салаІар Іалашдар духьа. Царна лаьрхІа болх беш хургья «Пенсионерий клуб». Цу чу лекцеш, докладаш ешаргья, сакъердаме вІашагІкхетараш хургда. Кагирхоша безаме сакъердаргда шоай «Сакъердамеча вІашагІкхетарий клуба» чу.

С. М. Кирова цІерах йола культурани салоІамеи парко, Ерригроссийски культпросветучреждений балхага хьажарна юкъе яха, дика вІашагІдолла лаьрхІад Грознен къахьегамхошка сакъердамегІа салоІийтилга.

А. ПЛИЕВ.

Юрташкарча къахьегамхошта

Майна хьалхарча социалистически яхье а этта, производственни план кхоачашъяра гІулакха керда толамаш даьхад Грознерча литейно-механически завода коллективо.

«Колхозни строй дІахо а дегІаахарахи машинно-тракторни станцеш эргаяхарахи» йола партени правительствони решенеш кхоачашъярна мехкарча промышленни предприятеша йолаяь инициатива чІоаггІа къоабалъяь хьал а лаьца, юрта боахаманна эшаш йола 2630 точильни аппарат елар завода коллективо колхозаштеи совхозаштеи дерригача дунен тІарча халкъий цІай — 1-гІа май тІакхоачаш 1958 шера биъ бетта чухь.

Завода коллективана юкъе яьржача яхьа юкъе толашагІа дола хьокхамаш даьхад балха боарам 180—200 процент кхоачашбаьча формовщик волча Сушкос, сменни заданеш хадданза 200—220 процент кхоачашъеш волча токара Ильина.

Завода йоккхача коллективана юкъе къахьегама вахте латт шоай моттигашка юха цІабийрза нохчийи гІалгІайи. Царна юкъе ба обрубщик Мальсагов, грузчик Костоев Іабас, токарь Мидаров иштта кхы дуккха бараш а. Лоаццача хана чухь тайп-тайпара говзалаш а Іомаяь, шоай балха заданеш хадданза 150—200 процент кхоачашъеш ба уж хІанз. ССКП XX-ча съезда решенеш кхоачашъярна бІу ца къожабеш къахьегарца накъа баьхкар уж 1-гІча майна.

И. Ф. ИВАНОВ,
Грозненски литейно-механически завода парторганизацен секретарь

1-ча Майна совгІата

Гудермесски мехкдаьттан промыслови управленен коллективо даь кхайкарал хьал а лаьца, 1-ча майна хьалхарча социалистически яхье а этта Грознен Ацетонови завода коллективо 1958 шера биъ бетта план 4 ди хьалха 26-ча апреле кхоачашйир.

1-ча мая сийна тІаийца социалистически декхараш тІеххкхоачашдир коллективо. Масала: паран, электроэнерген,— сирьен расходни нормаш лохъяьяра счетах 900 эзар сом кходе аьнна дош денна хиннача 1 миллион 200 эзар сом кходир.

Майна хьалхарча социалистически яхье дика болх барца белгалъяьлар нов. И. И. Федотовга хьалхле йола смена, цо биъ бетта план 26 апреле 112 процент кхоачашйир; аппаратчикаша н.н. А. Овчиниковас, Т. Софоновас, П. Губкос слесара нов. Бакулюка дукхача кхибараша хадданза 112—115 процент кхоачашъю дийнахь йола нормаш.

1958 шера хьалхарча квартала план кхоачашъярах, Нохч-ГІалгІай совнархозо а профсоюза областной Совето а 11,5 эзар сома совгІат делар завода коллектива.

Балха тІа ше даьха толамаш кхы тІа доадеш къахьегаш я Ацетонови завода коллектив.

П. ЗАКОМОРНЫЙ,
Ацетонови завода планови отдела начальник.

ССКП Обкомеи НГІАССР-а Министрий Советеи
ЩІе байракхаш—яхь лелаяьча дикагІчарна

Республикан колхозаша, МТС-аша, совхозаша хьайбаех йоаха продукташ дукхагІа хилийта лелаеча социалистически яхьа 1958 шера хьалхарча квартала итогашка а хьежа, ССКП обкома бюроси НГІАССР-а Министрий Советои оттадаьд:

Шура якихарах

ССКП обкомеи НГІАССР-а Министрий Советеи дІа-юха телаш йола ЩІе байракх ютийла 100 гектара тІера лерхІаш шура йоаккхаш республике хьалхара моттиг лаьца колхозаш йолча Сунженски районага. Цу района колхозашеи совхозашеи хьалхарча квартале цхьан Іаттагара 535 килограмм йоаккхаш шура яьккхай, дІадахача шера хьалхарча квартале яьккхачул 26 килограмм дукхагІа хІара Іаттагара а йоаккхаш, хІаьта валовой шура яккхар 22,8 процент лакхдаьд.

ССКП обкомеи НГІАССР-а Министрий Советеи дІа-юха телаш йола ЩІе байракх лойла 1958 шера хьалхарча квартале колхозашта юкъе хьалхара моттиг лаьцача Грозненски района «Новый быт» яхача колхоза. Цу колхозе цхьан Іаттагара 568 килограмм йоаккхаш шура яьккхай, дІадахача шера цу хана яьккхачул 115 килограмм дукхагІа а йоаккхаш. Валовой шура яккхар дІадахача шера хьалхарча кварталаца нийсдича 36 процент лакхдаьд.

ССКП обкомеи НГІАССР-а Министрий Советеи дІа-юха телаш йола ЩІе байракх хьайоаккхийла дІадахача шера хьалхарча квартале яьккхачул цхьан Іаттагара 57 килограмм кІезгагІа йоаккхаш шура яьккхача Сунженски района Кирова цІерах йолча колхозагара.

ССКП обкомеи НГІАССР-а Министрий Советеи дІа-юха телаш йола ЩІе байракх лойла 1958 шера хьалхарча квартале республикерча совхозашта юкъе шура йоаккхаш хьалхара моттиг лаьцача Грозненски района **Горячеисточненски совхоза.** Цхьана Іаттагара 542 килограмм йоаккхаш шура яькхай совхозе, дІадахача шера цу хана яьккхачул 44 кг. дукхагІа а йоаккхаш. Валовой шура яккхар 25,7 процент лакхдаьд совхозо.

ССКП обкомеи НГІАССР-а Министрий Советеи дІа-юха телаш йола ЩІе байракх хьайоаккхийла цхьан Іаттагара йоаккха шура дІадахача шера хьалхарча квартале яьккхачул укх шера хьалхарча квартале 80 килограмм кІезгагІа яьккхача Наурски Совхсзагара.

Коа тІара оалхазараш леладарах

ССКП обкомеи НГІАССР-а Министрий Советеи дІа-юха телаш йола ЩІе байракх ютийла котамех пайда боккхаш а валовой фуаш гулдеш а хьалхара моттиг лаьца колхозаш йолча Грозненски районага. Хьалхарча квартале яхкача хІара цхьан котамгара 32 фуъ гулдеш, фуаш гулдаьд районе, хІаьта валовой фуаш гулделга дІадахача шера хьалхарча квартале хинначул 17 процент лакхдаьд.

ССКП обкомеи НГІАССР-а Министрий Совета дІа-юха телаш йола ЩІе байракх лойла хьалхарча квартале хІара яхкача котамгара 39 фуъ гулдаьча а валовой фуаш гулделга 163,4 процент лакхдаьча а Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза.

ССКП обкомеи НГІАССР-а Министрий Советеи дІа-юха телаш йола ЩІе байракх хьайоаккхийла хьалхарча квартале фуаш гулделга лохдаьча Сунженски района ЩІеча Эскара цІерах йолча колхозагара.

Сийлен Доска тІа йохийтийла Сунженски район, Грозненски района «Новый быт» яха колхоз, Горячеисточненски совхоз.

Даим къега вай республике

Тха дош чІоагІа да

ТІехдика производственни толаманш дахарца дерригача дунен къахьегамхой сийрда цІай ЦхьоалагІа Май дезду Назрановски мельзавода коллективо. Беттагара-бетта ме доал лакхара дикал йола продукци арахецилга лакхдеш хьоар доаккхараша ханал 20 ди хьалха кхоачашйир биъ беттара план, планал совгІа 4728 тонн хьоари 58 тонн манни Іови а луш.

Ер шу доалалуш мельзаводцаша тІагертта къовсам болабир производственни мощностех мамогга дукхагІа пайда эцарна, хІьта дІададахача бетташка цу гІулакха дикка толамаш а даьхар. Январь беттаца нийсдича продукци арахецилга тІакхийтар: феврале — 4,5 проц. е 157 тонн, марте — 25,9 проц. е 891 тонн, апрела 20 дийнахьа — 16,5 проц. е 572 тонн. ХІанз тха заводе керттерча технологически оборудованес продукци арахецилга Советски Союза эггара дикагІа йолча хьоар доаккхача предприятеша мара ца доаккхача тайпара да.

Цунца цхьана заводе лоархІам боллаш лакхъеннай балха овсарле, 1 квартале хинначул апреле 39,7 процент лакхъелар из.

Завода производственни мощность а балха овсарле а лакхъяларо торо хилийтар арахецаш йолча продукцега дІабода мах чухьанахьа баккха. ЦхьоалагІча квартале дІабода мах 2 процент чухьанахьа баьлар, цу хана чухь завода 169 эзар сом пайда баьлар.

ДІабода мах чухьанахьа баккхарна доккха дакъа лаьцар электросилови цехо (начальник н. Могушков М.). Цо феврали январеи совгІа дІайодаш хинна энерги кІезигйир, хІьта цхьоалагІча квартале 0,3 процент кхом а бир.

Грузаш тІайотташ а Іойоахаш а дика къахьѳг н.н. Точиевс, Парамоновс, Цечоевс хьалхле лелаеча грузчикий бригадаша. Цар массаза а кхоачашъю шоай заданеш, бетта кхо бІаь а совгІа а вагонаш тІайотташ а Іойоассаеш а. Вагоний простойш махулла кІезигьяьй, хІьта апреле геттара дІаяьхай. Цо дІадаьккхар машиннаькъа штрафаш телилга.

Заводе боккха болх бу тха специалисташа инженераша а балха говзал йолча болхлоша а къона кадраш кийчъярна. ХІанз тха коллектив 60 процент эргаяьннай. Тхо долча балха баьхкаб къона болхлой, керттерча даькъе гІалгІай. Царех дукхагІа бараша шоай эрсий доттагІашкара, къаьнача кадровикашкара балха говзал хьа а Іомаяь, хІанз хьалхле лелаеча болхлой мугІарашца ба, предприяте дика сий а деш. Царех ба инженер Ужахов Беслан, крупчатника помощникаш Костоев Хьамид, Альдиев Саварбик, вальцеви Мальсагов Идрис, Камурзоев Башир, рассевни Умарова Беши, Талдиева Предос, выбойщикаш Камурзоев Іалауддин, Сейтиева, слесараш Пугоев Махьмад, Цечоев Махьмад, электромеханик Могушков Махьмад, электромантераш Костоев Юсап, Цуров Іалауддин, электросварщик Аушев Аюп, жестянщик Оздоев Муса, лаборанташ Могушков Ахьмад-Гирии Леймоева Раяи.

Тхона хьалхашка оттадаьд предприятен производственни мощность кхы тІа а лакхъяра арахецача продукцен дикал тоаяра, производственни а культурни-вахара а объекташ дика тоаяра цІенхошттара декхараш. Уж кхоачашдарна де лаьрхІад выбойни отделенена йизза механизаци елга, ялатий складашта механизаци елга, цхьан сахьата 100 тонн ялат чакхдоаккхаш стационарни транспортер оттаелга. ХІанз болх беш йолча цехашка керда технологически оборудовани оттаергья оаха. Цунца цхьана 4 эзар квадратни метрал совгІа завода территоре тІа асфальт юлларгья, йиъ квартира йола нах чубаха кхоъ цІа дергда.

Тхоай торонаш лаьрхІача, тхо тешаш да шера йола производственни задани мельзавода коллективо 5 декабре, дезача Советски конституцен ден кхоачашъерг хиларах. Тха дош чІоагІа да. Оаха из кхоачащдергда.

М. БОРОВ,
мельзавода керттера инженер.

Сурта тІа: Назрановски мельзавод. И. Плиева сурт.

Сурта тІа: Мальсагов Идрис — мельзавода воккхагІа вола вальцовщик.

ХІанз сох сменни инженер ваьв

ДІадахача шера цхьоалагІа Май дездаьчул чІоагІагІа дезду аз укх шерара май. Укх шера аз йистеяьккхар Омски мукомольно-элеваторни техникум, из яьккхачул тІехьагІа РСФСР хлебопродуктай министерствос Нохч-ГІалгІай АССР-а Назрановски мельзаводе балха хьожавир со. Укхаза августа бетта крупмастера помощникалла болх бе волавелар со. Цул тІехьагІа дІадаха бетташ сона, къонача специалистанна, дика вахара школа хилар. Техникуме аз Іомадаь теоретически дешар практически баьча балхо лакхдаьккхар. Российски Федерацени Украинани заводашка кийчъяь оборудовани заводе дІаоттаеш аз дакъалацаро дуккха а хьехам белар сона. Се воккхий веш ва со шоай дай мехка цІабаьхкача къонача гІалгІашта балха говзал Іомаеш се дакъалоацаш хиларах. Ала дезаш да дукхагІа бола гІалгІай лоацдача хана шоай специальносташ Іома а яь заводе дика къахьегаш хилар. Царех ба шу хьалхагІа укхаза слесарь волаш къахьега волавенна крупчатника помощник Альдиев Саварбик, обойщикаш Галаев Абуязит, Альмурзиев Султан, иштта кхы а дуккха новкъостий.

ХІанз сох сменни инженер ваьв. Сайна могаш дола хІама ду аз тха предприяти дІахо йодача хана а хьалхле лелаеш хилийтарна. Са сай дага дар аьлча кхачан промышленностан Московски заочни института мукомольни факультете деша а ваха лакхера дешар дийша вала безам болаш ва со, се балха воллашехьа.

УЖАХОВ Беслан,
сменни инженер.

Организаторски болх керттера дар да

ССКП ХХ-ча съездои цул тІехьагІа хиннача ССКП ЦК Пленумашеи оттадаь декхараш кхоачащдаро моттигерча партийни организацешкара дІадех боахам а культура а дегІаярна наха юкъера организаторски болх айбар.

Тха заводе шерра яьржар майна хьалхара социалистически яхь. Оакха тІаийца декхараш толамца кхоачашдир. Масала, 4 беттара планал совгІа 4 эзар тонн хьоар даккха дош деннача 4.700 тонн даьккхар.

Декхараш толамца кхоачащдарна гІодир организаторски а партийно-политически а болх баро.

Партийни собранеш хан-ханнахьа ю оаха. Собранешка дувц хІанз де дезаш хьаэтта боахама а политически а гІулакхаш. ХІара бетта хулча партийни собранешка завода балха итогаш ювц. ДукхагІа долча даькъе цехашкара болх бувцаш хьалхагІа яь партийни решенеш кхоачаш мишта ю хьож.

Парторганизацес ший теркам тІабохийт цехий начальникий а кхыча бехктокхаме болча болхлой а инициатива айярна, шоаш болх беча участкашкара цар бехктокхам лакхбарна.

Беррига болхлой, инженерно-технически персонал производствана доал дарна юкъе озарах шерра пайда эц оаха. Нах производствона доал дарна дакъалоацаш хилара цхьа форма я тха хан-ханнахьа еш йола производственни совещанеш. Къахьегамхоша хьинаре дакъалоац цига.

Дирекцес а парторганизацес а боккха теркам тІабохийт юкъара собранеш ярна, дукхагІа йолча хана уж хетаю производственни а, юкъара политически а, культурни вахара а дешаш дувцарна.

ТІехьарча хана хоалуш айбеннаб заводе профсоюзни а комсомольски а организацей болх. Заводской комитето, ший ханнахьа собранеш а заседанеш а ярал совгІа, социалистически яхье хьалхле лелаю. Цун итогаш хІара итт дийнахьа ю, балха хьокхамаш хьокхама доска тІа а стенгазета тІа доах. Белгалдаккха деза «Мукомол» яха завода газет арахецарал совгІа, долаш дола кхоачамбоацараш дувцаш завода «Крокодил» а арадувлаш хилар. Завкомо дуккха а теркам бу вахара дешашта. Беррига болхлой доагоча хІаманца, доаханна отходашца, Іалашбу оаха.

Хьинар долаш болх бе яьннай крупчатника помощника Х. Костоевс хьалхле лелаю ВЛКСМ комитет а. Кхаъ а маІа а къона нах керттерча участкашка балхаш деш ба. Царех дукхагІа бараш дика болх беча мугІарашца ба. БІаьсти яьлча комсомола комитета инциативах дукхагІа теркам тІаухийт физкультуран а спорта а. ХІанз кийчъеш площадка я. Спортивни инвентарь эца ахча хьожадаьд.

Парторганизацес лоархаІме уйла тІаухийт политически агитаци йоаржаярна. Беседаш, докладаш, лекцеш тха коллективе каст-каста хул. Уж клубе яь цз Іеш, цехашка а ю. Укх шера дика болх бир конкретни экономика Іомаеча кружоко. 25-ча апреле итогови заняти хилар, цига дуккхачар хьахьекхар материалаш дика Іомаяь хилар.

Заводе лакхъеннай коммунистий активность. Уж берригаш а керттерча участкашка дІанийсбаь ба. Иштта, н. Кударь крупчатник ва, н. Мальсагов элеватора заведующи ва, н. Шибальни сушильни мастер ва, иштта кхыбараш. Берригача цу новкъостаща шоай производственни планаш толамца кхоачашъярал совгІа хьинаре болх бу коллектива юкъе.

Партийни организацен балха юкъе дуккха кхоачамбоацараш да. ХІанз а бокъонца дІаоттаяь яц къахбегама дисциплина, балха тІехьабусаш моттигаш хул. Хила ма безза дІаоттабаь бац наха юкъера культурни болх. Цхьабола болхлой чубахача цІеношца Іалашбаь бац. Кхоачамболаш балха увттабац кхалнах. Къаьнача зенерча гІулакхашца къовсам мела лелабу. Партийни организацес завода дирекцеца а завкомаца а цхьана бол бу уж кхоачамбоацараш дІадахарна.

А. АЗАНИЕВ,
парторганизацен секретарь.

Планал совгІа 1000 тонн хьоар

Газета тІа язде сай аьттув баларца айса хьалхле лелаеча бригаде мел волчунга дІайха моаршал хоатт аз тахан дунен мехкашта юкъерча къахьегамхой барт-цхьоагІон ди, дерригача мехкий болхлоша вошал деш дола ди — ЦхьоалагІа Май дездеш.

Вайна хІаранена, вальцевикаш болча И. Мальсаговнеи М. Берилловеи, слесарна М. Пугоевна, круповейщицан Е. Бурлаковайна, обойщикашта С. Альмурзиевнеи А. Зубахинаи, маркировщиканна Х. Котиевнеи кхы берригача новкъосташка, эрсашта а гІалгІашта а ер ди гІадвугаш да майна хьалхара социалистически яхь оттаеш вай тІаийца декхараш сийленца кхоачашдаь хиларца. Биъ бетта заданел совгІ 1.000-нел тІех тонн хьоар даьккхад. Хьалха санна хьалхле вайга йисар. Из толам дІачІоагІбе беза.

Май дезду цІай дІадаьлча кердача низаца массане а болх болабергба вай сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен шовзткъеи цхьоалагІа шу дизарна балха тІа кхы а доккхагІа толамаш доахаш накъа дахарна.

АЛЬДИЕВ Саварбик,
крупчатника помощник.

Тхой дош кхоачашдир оаха

Цхьа шу хьалха Казахстанера цІа а вена, мельзаводе балха вахар со. ХьалхагІа элеваторе грузчикал болх беш вар со. Техминимума курсашка деша гІо аьнна аьлар сога цкъа. ЧІоагІа гІадвахар со. Тхона хьехаш инженер И. М. Захлебини, крупчатник Я. М. Кудари, кхыбола новкъостйи бар. Дуккха а пайдана белар дешаро. Практически дешар мельницан корпусе Іомадора. Цу тайпара аз а са новкъосташа а механизмаш сена неза, царех мишта пайда эца беза Іомадир. Со вольцови болх бе хьожавир, хІьта ноябрь бетта воккхагІа вола вальцови хилар соах. Ужахов Беслана хьалхле лелаеш хиннача тха бригадас дош делар сменни боарамаш 135 процентал кІезигагІа доацаш кхоачашде. Тхоай дош кхоачашдир оаха. Тха хьокхамаш 140—150 процентал кІезигагІа доацаш хул. Бригадо яхь эттача хьахле яьккхар. Доаккхаш дола алапи а лакхделар. Аз бетта 750—800 сом доаккх.

Укх шера цхьоалагІа Май чІоагІа дог гІоздаьнна дезду аз. Дог гІаддода са, аз хьегаш дола къа денгара-денга ме доал чІоагІлуш латтача вай республикан толамаш совдоахаш хиларах.

МАЛЬСАГОВ Идрис,
вокхагІа вола вальцовщик.

Сурта тІа: Петрова Алевтина — мельзавода круповейщица.

Даьхе бахьан долаш

Балха юкъе аз хьегаш дола къа чоалхане дац. Цхьабакъда, кийчъяь яьнна продукци галешка еллача, уж чехкка тегар чІоагІа лоархІам болаш да. Оашош уйла елаш, сои соца болх беш йола Пряничкова Тамари галеш тийга дІадехкаш тІехьа дисача фу хургда. ТІаккха выбойни цехе болх лаьгІлургба, еррига бригада саца езаш хургья, хІана аьлча, хьара тха корпусе барч дехканза дуккха а галеш Іовргда. ДІадехканза галеш лохе даха а кхычахьа дІадахьийта складе дІаоттаде а велча, дуккха а хьор довргда.

Дунен прогрессивни дерригача адамашца цхьана сийрда цІей — ЦхьоалагІа Май дезду вай мехко тахан. МоллагІа тайша дале а, къахьегаш вола саг сийле йолаш ва вейцига. ХІьта аз, берригача тха болхлоша санна, сай къахьегам дІалу вай нохч - гІалгІай къаманна сел дукха дикадар деча вайна дукха езача Советски Даьхенна, турпалерча Коммунистически партена, машаре къахьегаш коммунизм хьалъярна хьинаре дакъа лоацаш долча советски халкъанна.

КОДЗОЕВА Хьанифа.

Безаме тІаийцар тхо

Укх шера цхьоалагІа Май дезду аз итт класси ФЗО школеи яьккхачул тІехьагІа Назрановски мельзаводе круповейщицал се балха яйтача волжски города Щербаковна гаьна йолаш. Со а соца баьхка мехкарий а геттара дика тІаийцар укхаза. Завода територе дика кийчъяьча общежите дІа а нийсдаь тхона езаш йола мебель а тІа-кІал дулла хІама а делар. Тхо дахача цІагІа радиола а оттаяьй.

Тахан ЦхьоалагІа Май дездеш дег тІара баркал оал аз гаьнарча Ярославски областера Нохч-ГІалгІай мехка даьхка тхо къона специалисташ иштта безаме тІаийцача Назрановски мельзавода барт тайна, хьинаре къахьегаш йоаллача коллективанна.

ПЕТРОВА Алевтина,
круповейщица.

М. Хашагульгов.

1-ча Мая

БІарга хоаяла цхьа морх
йоацаш,
Из сигале я сийрда яьнна.
Цу ший лираца дуне къегош,
Из дошо малх ба бІайха
баьнна.
Лоамий лаьчаш мо чехка
яьнна,
Сигала яха самолеташ,
Маьлха сердалца къега
яьнна,
Цхьа хоза лела, хьувзаш,
кхесташ.
Тайжа доагІа хи тоатол санна,
Новкъа даьнна дукха адамаш,
Даьхе хестаеш иллеш доахаш,
ЦхьоагІонца долх, шера гІа
боахаш.
Цхьа эзза теха лента санна,
Из берий мугІ ба нийса
бодаш.
ГІийлача феца эга яьнна,
ЦІе байракхаш я лакха
кхоабаш.
Шоай бе йоахка цІе байракхаш
Лакхо айяь хьалха баьнна,
ГІа куралца шеро боахаш,
БоагІа балха котбаьннараш.
Даькъала халба
къахьегараш,
Партен кулгалца кхемаш
дийнна,
Массаз а е цІай шоашка
ухаш
Керда хьлха новкъа бувла!
1958 года.

Хамхоев Ахьмад

ЦхьоалагІа май

Тахан йоагІача хозача
Іуйренца
Улицашка даргда вай,
Май хьалхара ди даькъал
дувцаш,
Хоза иллеш аргда вай.
Ираз, сий вайчул доккхагІа
Долаш моттиг цхьаккха яц.
Сийлахь Даьхе, хьачул
нийсагІа
Наькъаш цхьаннахьа а кхы
хургдац.
Нана, цІа йоагІа бераш санна,
Тхо хьона делаш духьала
доагІа,
Хоза мел дараш хьайца дахьаш
Тха Май, маьрша хьо
цІа доагІа.
Сийрда къаьгача маьлха
зІанарашца
Вай цІе байракх лепаш я,
Говза, майра кхийна эскар
Даькъал дувцаш адамаш да.
Тахан йоагІача хозача Іуйренца
Улицашка даргда вай,
Май хьалхара ди даькъал
дувцаш,
Хоза иллеш аргда вай.

Сийлен къахьегам

Наьсаренна моллагІча оагІонтара хьатІавоагІе а гаьннара бІаргагуш я хьалхарча пятилеткех хьаяь республикан кхачан промышленностан предприятех йола мельзавод. Низ бола турпалаш санна латт хьаьра, элеватора, сушилкан лакха корпусаш, царна гонахьа укх складаш, нах чубаха цІенош. Къаьстта белгалйоалаш я завод сайрийна электрически лампашкаша сийрда яьккхача хана. ЦхьоалагІа май деэдара хьалхарча деношка ткъаьитт метр лакхача корпуса тІа лотабелар пхи са бола седкъа.

...Ден а бус хьаьра ялх корпуса чу ца хаддаш деш таташ да валаша, моторша, станокаша. Республикан колхозий а совхозий а кхашка хьалкхедаьча ялатах вай даьхенна советски халкъанна эшаш дола хьоар доах укхаза. Нохч-ГІалгІай республикан берригача къахьегамхошта, Грознени МагІалбикани нефтяникашта, Гудермеса машиннаькъахошта, «Красни Молота» завода машинаш ерашта, цІен ноаношта, студенташта дІаховлда цІай дезаш оттадаьча истолаш тІа латта сайса булочкаш, къегаш йола пирогаш, бага яшаш йола торташ керттерча даькъе Наьсарерча мельзавода даьккхача хьоарах яьлга. Укхаза элеваторара завальни кІоагашка, автомат таразашка, сепараторашка, магниташка, вальцеви станокашка гІолла чакх а даьле ялатах лоа санна кІай дола хьоар е манни Іов йоаккх, вай республикан массайолча моттигашка кхоач из.

Массехк шу да мельзавода коллектив хьалхарча мугІарашкарча предприятешца йола. Планаш кхоачашъярал совгІа тІехкхоачашъелга традици хинна дІаэттад заводе. ХІара къахьегамхо, болхлочунгара лакха говзал йолча специалистага кхаччалца, чІоагІа хьашт долаш ва завода марка хьаллаца, коллектива сий ца доаде.

Майрра къахьегилга! Иштта цІи яккха мегаргдолаш ба Наьсаре мукомолаша бу болх. Чоалхане боацаш, кхыбар санна цхьалха из болх бале а цу къахьегамах кура хила мегаргва. ТІадама тІадам тІакхеташ хьахул тоатолгаш, низ бола хиш, из санна Советски мехка турпалерча гІулакхий низ болча форда, дуккха миллионаш болча коммунизм хьалъерий къахьегама юкъе ба мельзавода болхлоша бу болх а.

Къаьстта дог гІоздаьнна шу хилар цу предприятен вахар юкъе дІадаха шу. Цхьадолча даькъе тІехвала везаш хала духьале хилар из. Республикан автономи юхаметтаоттаярца Назрановски районе дуккха гІалгІай цІабаьхкар, завода кадрови состава юкъе доккхий хувцамаш хилар. Заводе баьхкар дукхагІа долча даькъе мукомольни предприятешка болх банза бола нах. Цу хьал тІа пачча-хьалкхен план кхоачашъелга Іалашдарал совгІа, балха говзал наха Іомаярца цхьана эггара лоацача хана завода реконструкци е керда хІанзара оборудовани оттае, цехаш электропривода тІа яха езац. Юххера а де дезар сортови хьоар арахецаш а хьажкІех Іов йоаккхаш а йола керда технологически шиъ секци хьаелга дар, йолаш йолча производственни майданаш тІа предприятен производительность 1,5—2 лакхъе езар Нохч-ГІалгІай республике баха нах сортови хьоараца Іалашбарна. Цу гІулакха паччахьалкхено хьахийцар ши миллион сом гаргга ахча.

Дирекцес парторганизацеца, заводаерригача коллективаца цхьанацІенхоштта кийчо ярах карагІдаьлар ший ханнахьа понизительни электроподстанци хьалъе, ток дІа-сэекъа пункташ а низа а сердала а коммуникацеш а кийчъе. Цу гІулакха вІашагІтехача нн. Антроповеи Гусейновеи бригадаша чехкка ремонт йора хьайран корпусе къаьнача станокашта. ГІишлош ераша 2.500 тонн чуйодача ялатий склада пенаш хьалдир. Цу хана Украинера, Поволжера, мехка кхыча моттигашкара Назране вагонаши платформаши ухар керда оборудовани тІайолаш. Цунца цхьана магнитни колонаш хьайора, чона литье кийчйора.

Хьалха санна халача хьал тІа дар кадраццара гІулакх. Монтераш, слесараш, жестянщикаш тоъацар. Чехка вІашагІделлар уж кийчбелга. Лоацача хана керда профессеш Іомайир Цечоев Махьмада. Костоев Юсапа, Оздоев Мусас. Цунца цхьана цу хана хиннача керттерча инженера И. М. Захлебинеи, технологически цеха начальника Я. М. Кудареи, Омски мукомольно-элеваторни техникум яьккхача къонача специалистий Ужахов Бесланеи Костоев Хьамидеи инициативах техминимума курсашка нах Іомабора. Балха мукъа йолча хана слесара Альдиев Саварбика, грузчика Мальсагов Идриса, тайп-тайпара балхаш деча Галаев Абуязита, Альмурзиев Султана, иштта болча кхычар вальцови, обойщикий, кхыча балха говзал Іомайора. Заводе иштта хьахилар къаман кадраш.

Кхы а дуккха холонаш яр. Тоъам болаш дацар сортови аьшк. Заводаша - поставщикаша тІехьадаьккхадар цхьайола оборудовани яйтилга, масала № 1-и № 5-и йолча схемай рассеваш, всасывающи фильтраш, аспираторша, иштта кхыйола хІамаш. Дукха къахьега дезаш хилар хьоара а Іовна а цхаралаш, прорезиненни оасаш, элеваторни болташ лохаш. Дирекци а парторганизаци а Киевскии Куйбышевскии совнархозашка письмош язде дезаш хилар. Промышленностани гІишлошъярнеи доал делга вай мехка эргадаккхаро ведомствашта юкъера духьаленаш дІаяхаро доккха новкъостал дир завода а. Цу совнархозаша гІо дарах заводаша-поставщикаша лоархІам боллаш дукха оборудовани яйтар. Нохч-ГІалгІай совнархоза кхыча ведомствай а республикански хлебопродуктай Управленен а новкъосталца эшаш кхыйола оатхалаш лехар.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 40 шу далар Назрановски мукомолашта шолхонца цІай дар. Из цІай дездир цар заводана реконструкци елга йисте а даьккха, завод болх бе йолаялийтарца. Эггара хьалха завод йолаелча механизмаш тахкаро хьахьекхар тешам болаши дикеи цар болх беш хилар.

Белгалдаккханза дргдац завода реконструкци еча хана дуккхача болхлой творчески инициатива лакхъенна хилар. Цар гучаяханза йола торонаш гучайоахар, маьха йола предложенеш балха юкъе кхухьар. Масала, слесара н. Антроповс предложени йир керда яраш хьакхачанза хиларца къаьна выбойни аппараташ оттае. Технологически схема толха ца еш дир из. Антроповс предложени ярах къаьна аспиратор индивидуальни привода тІа оттайир. Цул совгІа аспираторни установка эггара кІаларча этаже яьккхар, цо торо хилийтар хьаьра корпуса шоллагІча этажа производственни площадах дикагІа пайда эца.

Хьинаре къахьийгар слесараша монтажникаша н.н. Цечоевси Галаевси Пугоевси иштта кхычари. Цкъа санна дуккхаза а цехе бусар уж балха ди даьлча а.

Мельзавода къахьегамхоша хьинаре къахьегарца реконструкци йолча хана 100 эзар сомал дукхагІа ахча кходир.

...Ритмични болх бу заводо укх шера а. Шу доладелча денз укхаза гІерт производственни площадех дукхагІа пайда эца, паччахьалкхен планаш тІехкхоачашъе. Беттагара-беттага ме доал цхьайолча бригадай хьокхамаш тІехдувл. Укхаза шера яьржа социалистически яхь я толам баккхара дІоагІа.

Дуккхача хана денз хьалхле лелаеш я хьалха крупчатника помощник а хІанз сменни инженер а хьожаваьча Ужахов Беслана бригада. Ужахов дІавахча бригаданна доал де хьожавир Альдиев Саварбик, из лоацача хана слесарь хиннача вальцови хиллалца а хІанз бригадирал волаш а балха лакхвеннав. Бригадан хьокхамаш 120—150 процентал кІезигагІа хилац. Цига хьахиннай цхьа никъ лаьца барттайна хьинар дола коллектив. Шоай балха декхар цІенча дег тІара кхоачашду берригача ткъаь саго. Круповейщица Бурлакова Евдокия, швачка Кодзоева Хьанифа, обойщица Зубахина Александра, уборщица Бузуртанова Зайнаб, комсомолка рассевная Седова Галина — берригаш а, кхыбола къахьегамхой санна шоай балха моттиг цІена лелае, оборудовани ца талхийта, продукцен дикалга хьожаш ба уж.

Дика болх беш хиларца белгал ца яьккхача яргьяц крупчатника помощника, комсомольски организацен секретара н. Костоев Хьамида хьалхле лелаю бригада а, цу бригадо заводе шоллагІа моттиг яьккха яле а, цар бригада лархІа мегаргйолаш а заводе лоархІаш а я дикагІа болх берашца. Цехе старши вальцови волча Альдиев Мурада, старши обойщика Галаев Абуязита, рассевни йолча Дробышева Аннас, швачкас Кораблина Любас, магнитчицас Торшхоева Басас, кхычар болх мишта сиха бу хьажача ховргда из бригада дикагІчарех йолга. Ерригача оборудованес духьале йоацаш болх бу цар. Из хул ца хаддаш станокашта профилактически гІулакх дарца. Цу шин бригадан балхага хьожаш болх беш я кхыйола цехаш а. Электрониза боахама цеха болхлой (начальник н. М. Могушков) хІара моторо болх мишта бу хьож, электроэнерги кІезигагІа дІаяхийта гІерт. Хьалхара хьокхамаш хІанззе а даьхад.

Къахьегама овсарле лакхъяра наькъаш лохаш ба н.н. Точиева, Парамонова, Цечоева грузчикий бригадера бараш. Вагонашка айхха галеш тІадоттарца хІара йиъосни вагона чу 60 тонн хьоар е Іов йода, зІамагІ чуча 20 тоннал кІезигагІа йоадац. Цо чухьнахьа доаккх грузаш дІаухийташ дІадодар. Вагоний простоеш тІеххьарча хана йоацаш я, цох боккха кхом хул.

Болхлой вахар тоадарна, къахьега аттагІа хилийтарна дуккха балхаш ду заводе. Завод дика тоаяь я. Шоай клуб, библиотека я заводе. Болхлой а гІулакхерча наьха а бераш леладеш ший гІулакх довзаш а дезаш а йолча Тамбиева Фарзета хьалхле лелаеш дика кийчъяь детски сад я. Шоашта цІенош деш боахкачарна могаш дола новкъостал ду завода дирекцес. Царна тел транспорт, гІишлошъю материалаш. Гарггарча хана хьалдаь даргда нах чубаха йиъ квартира йола массехк цІенош, царех цхьанне чу нах чуховшаш латт хІанз.

Нагахьа санна Наьсаре шоаш хуле мельзавод йолча даханза ма Іелаш. Цига гургба шоана шоай болх безаш, дог цхьалха долаш сийлен къахьегаш боахка дика нах.

Т. ТЕБОЕВ,
Н. БИЗЯНОВ.

Дикача хьокхамашца

ХІанз бІаьстанара балхаш сихденнача хана 1-гІча Мая сийна тІалийца социалистически декхараш доккхийча хьокхамашца кхоачашдеш ба МагІалбикерча «Кавказ» яхача колхоза колхозникаш.

Трактористa С. Чеботаревси цун воІо сеяльщика Чеботаревси лоццача хана 310 га гидуаргаши однолетни баьцаши дІайийнай, хІара денна лаьрхІа план 120—130 процент кхоачаш а еш. 120—130 процент дийнахьара норма кхоачашъеш коартолаш дІайувш хиннаб Заруднева Анни звеноцара Колпакченкои, Дорошкои, Заводноваи а.

Царел тІехьа ца юсаш дикача толамца ший декхар, шийна дІатІачІоагІъяьча 50 гектара тІара ткъоткъо центнер хьажкІий хІара гектара тІара йоккхалга, кхоачащдеш я Пристинскаяс хьалхле лелаю комсомольско-молодежни звено а.

Майна хьалха тІаийца доккхий декхараш кхоачашдарна диъ дийнахьа квадратно-гнездовой способаца 96 га гидуаргаш дІайийра тракториста Скотник Анатолеи сеяльщика Подгорни Николайси. Из да нормах йоагІачул шозза дукхагІа.

А. БАРАХОЕВ,
МалгІалбикерча ГКВЛКСМ
инструктор.

КЪАХЬЕГАМ, МАШАР, МАЙ!

Говза слесарь

Нохч-ГIалгIай Совнархоза мехкдаьтта доаккхача промышленноста чуйоагIача предприятешта юкъе яьржача социалистически яхьа хьалха латт «Правобережный» мехкдаьттан промыслови управлени. Лакхлуш да цигара, мехкдаьтта даккхар а къахьегама овсарал а.

Промысле дика болх беш ва слесарь Коврыжкин Кузьма Давыдович.

Мехкдаьтта цIендарна а цуп перекачка сихъярна а дукха рационализаторски предложенеш еннай цо.

Болхлошта болх бе кхераме ца хилийта а поршневой насоса штокага дукхагIа болх байта а зIамига «Вирт» яхача насоса поршнеи сальникови втулкан конструкци хувца аьнна предложени йир Коврижкина. Из предложени юкъе йоалаяро дикка пайда бир.

Кхыча слесарца нов. Пушкаревца цхьана, резервуарни змеевикага дукхагIа болх бейта аьнна гIулакх дага лаьцар Коврижкина. Цу гIулакха мехкдаьтта дожийтача хана змеевикашкара хий Iо хецара духьа конденсационни линешта краникаш ехкар цар. Из предложени мегаш хилар.

Дикка терко ю Коврижкина мехкдаьтта ца дойта. Мехкдаьтта цIендаь даьлча хIара ден-буси 400 кубометр хий дIадохийт. Укх тIехьарча хана из хий дика цIендаь ца хилар бахьан долаш хIара литр хица 40 миллиграмм мехкдаьтта дIадодар. Уж цифраш кIезига хете а кIиранна а бетта цу цифрай лоархIам тоннашца хургба.

Нов. Коврижкина а кхыча рационализатораша а предложенеш юкъе а йсалаяь, хIара литр хица дIайодаш хинна 40 миллиграмм мехкдаьтта 10 миллиграмма тIа кхоачадаьд. Дикка экономи я из.

ССКП-н ЦК майн хьалхарча тIахьехамаша нефтяникий хьинар а низ а сов даьккхад. Цу тIахьехамашта жоп луш I-гIа май тIакхоачаш планал совгIа диззача, 1958 шера дала лаьрхIа хинна 1000 тонн мехкдаьтта дала лаьрхIад нефтяникаша.

Цу патриотически боламца хьинаре дакъа лоацаш ва нефтепаркан слесарь Кузьма Давыдович Коврижкин.

Сурта тIа: К. Д. Коврижкин болх беш воал.

А. Куимова сурт а текст а.

Декхар кхоачашдаьд

Маял хьалхарча социализман яхьа шоашкара гIулакх дIадоладаьча гудермесски мехкдаьттанхошкара хьокхам а эцаш «Октябрьнефта» шоллагIча промысла эксплуатационникаша шоашта хьалхишка декхар оттадаьдар 1-ча Майга планал совгIа 1200 тонна мехкдаьтта даккха. Из декхар ханал хьалха кхоачашдаьд цар.

— Из гIулакх карагIдаларна гIо дир, — йоах партбюрон секретаро нов. Нефедовс,—оператораша шоашца кхобеш болх барах. Къаьнача скважинай фондаца болх беш, иттанешца лоархIам бола геолого-техническ гIулакхаш даьд цар. ХIанз промысле болх беш я 30 совгIа электропогрузной насосаш, шеррача масштабах деш да Байбакова хьисапах цемент тохар, колоннаш кхы кIоаргагIа чуахийтар, пласташ вIашагIъеттар. Бригадаша, мамаевски хьисапера болх беш, хIара дийнахь планал совгIа мехкдаьтта доакх. Промысла коллективо хIара дибийсанна планал совгIа 9 тонн «Iаьржа дошув лу».

Хьинар дола болхлой

Нохч-ГIалгIай совнархоза № 7 йолча маслозавода коллектив къахьегама хьинар айденна я. Болхлоша декхар тIаийцар цIайга планал совгIа 10 тонн даьтта дала. Майла хьалхара декхараш диках мишта кхоачашдергдар яха уйла йолаш вар массава а. Из дувц партийнии комсомольскии собранешка, производственни совещане. Дукха чIоагIача лоархIама предложенеш еннай. Иштта, масала, оттадаь да, ше йола производственни площадь йоллашехь а нагахьа экспеллера низ айбича, даьтта дукхагIа даккха йиш хилар. Экспеллера мотора тIа сиха оттайир йоаккхача диаметра вал, цунах обороташ дукхагIа хилийта йиш хилар. Тахкаро дика гIулакхаш хьахьекхар.

Дика чакхдаьлар воскресник

Укх деношка Назрановски совхоза комсомольций собрани хилар 1-ча майна кийчо ярна хетаяь. Собранес комсомольски организацен болх бийцар, хIаьта дикагIа къахьийгараш белгал а баьхар. Эггара хьалха хоастабаьчарна юкъе бар токарь Тумгоев СаIид, шофер Аушев, тракторист Тайбулатов. Комсомольцаша шоай собране соцам бир 1-ча май сийна Назрановски совхоза центральни усадьбан территори цIенъяр духьа воскресник де аьнна. Совхоза парторганизацес а дирекцес а могадир хьал а лаьцар из гIулакх.

КIирандийнахьа, 27-ча апреле, сецца гулбелар комсомольцаши кагирхойи шоай дош кхоачащде. Тумгоев СаIида хьалхленца дIабекъабелар гулбеннараш къаьст-къаьстача звеноех. Джамбуриев керте хиннача звенос усадьбан гоннахьа гаьнаш дIаегIар. Цу звеноца яхь лаьца, къахьийгар воскреснике Тумгоев Израила звенос а. Цо дика цIенийр усадьбан территори, массехк машин нувхаш дIайихьар, цхьа машин металлолом а гулйир.

Комсомольцаша Фисенко Владимиреи Мащенко Иванеи шоай стадион цхьалхаяьккхар.

Безаме хет цIенонцеи цхьалхленцеи деза цIай—1-гIа май тIаэцаш.

ПЛИЕВ Хьусейн,
Назрановски совхоза комсомольски организацен секретарь.

Республикан промышленносто ханал хьалха кхоачашъяьй биъбетта йола план

Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхоша, цхьоалагIча мая цIейна духьал болхаш, йоаккха производственний котало яьккхай: совнархозе гIолла аерригача республике гIолла а ханал хьалха кхоачашъяьй промышленни производство хьалъяра еррига юкъара биъ бетта план.

Биъ бетта йола продукци арахецар 1957 шера цу ханаца нийсдича, юххьанца даьча лоархIамех 18 процент айденнад. Белгалдаккха дезаш да дIадахача шера биъ бетта производственни продукци яккхар 1956 шера цу ханаца нийсдича 9 процента айденна хилар. Цо тешалду промышленностенеи гIишлош хьалъяреи управленена эргало яьчул тIехьах уж дегIаяра сухалаш дикка айденна хилар

Къахьегамах хьахур республике гIолла 1957 шера цу ханаца нийсдича 12 процент айденнад, хIаьта совнархоза производстве гIолла—15 процент.

Биъ бетта йола план кхоачашъяр дикагIа хьокхамаш долаш кхоачашдаьд Грозненски нефтемаслозаводо, химически заводо, «Сунжанефтьи» «Октябрьнефтьи» яхача нефтепромыслови управленеша, Ермоловски дахчан хIамаш еча комбинато, № 2 йолча мебельни фабрико, иштта кхыча предприятеша а.

Республикан къахьегамхоша 1-ча майга мехка планал совгIа лургья итташ миллионаш сома маьха продукци.

Старо-Юртовски совхоза дикагIа йолча птичницас — Авторханова Хадижата 1957-ча шера боарамах 100 долча хIара яхкаш йолча котамгара 118 фуъ гулдир. Укх шера цо дош деннад цу боарамах хIара котамгара 120 фуъ гулде. ХIанз Хадижата хIара бетта 2000 котамгара 35—39 эзар фуъ гулду.

Сурта тIа: дикагIа йола птичница Авторханова Хадижат.

Сурт В. Евченко.

Дика къахьег Старо-Юртовски МТФ-н шоллагIча отделенерча доярка Джамбаева Умидата. 1958-ча шера хьалхарча квартале 16 Iаттагара 8502 литр шура яьккхай цо. Март бетта хIара Iаттагара 356 килограмм а йолаш 5714 килограмм шура яьккхай цо. Цхьабакъда ше даьхача толамаш тIа са ца тедеш денгара-ди массаз доал кхы а лаккхера балха хьокхамаш даха гIерт Умидат.

Сурта тIа: дикагIа йола доярка Джабаева Умидат.

Сурт В. Евченко.

БIаьстан ялат дIадийна баьннаб

Юрта боахам дIахо а детIабоалабара партес а провительствос а еча йоакхоно дегаш ура а оттадаь бIаьсти ялат дIадера план тIехккхоачашъяьй Гвардейски совхоза коллективо. Планах 4215 гектар ялат дIаде дезаш хиннача совхозо 29-тIа апрель хьатIакхоачаш 4643 гектар ялат дIадийнад.

ДIадийнача ялаташта дика гIулакх де кийчлуш я хIанз совхоза коллектив.

Доккхий толамаш

ЦхьоагIо йолаш а барттайна а къахьегаш я Первомайски «Леспромхоза» Мужечарча лесоучасткан коллектив. Участкан йоккхача коллектива юкъе ба эрсий, гIалгIай, украинцаш, селий, кхыбараш.

Доккхий къахьегама толамаш даьхад коллетиво, 1-ча мая сийна тIаийца социалистически тIалоацамаш кхоачаш а деш. Лесоучасткан болхлошта юкъе доккхий толамаш дахарна цIи хеза я новкъост Куликов Иван бригадир вола херх хьокха бригада.

Биъ бетта производственни план 130 процент кхоачашъяьй бригадо. Бригаде ба дика балхаш дарца белгалбаьнна, хьинар дола болхлой Долов Махьмад, Боков Муса, вежарий Балаев Абои Махьмади.

Биъ бетта йола производственни план 135 процент кхоачашъяьй нов. Филлимонова Николай бригадир волча клепкаш йоахача бригадо. Цу бригадерча болхлошта юкъе дика болх барца къаьстта белгалбаьннаб Пентакова Мария, Красников Василий, кховзткъа шу даьнна воккха саг Кодзоев Алсбик.

Доккхий балха хьокхамаш даьхад нев. Мишина Матрена бригадир йолча, тайп-тайпара дахчан деталаш доахача станока тIа болх беча бригадо. Бригада болхлошта юкъе дика болх барца шоай сий даьккхад Манькова Ольгаси, Точиева Лидаси, Богданова Любаси. Укх тайпара да цу бригада къахьегама хьокхамаш: Январе — 151 процент, феврале — 163 проценти, март бетта 198 проценти, апреле 150 процентi кхоачашъяьй бригадо производственни план. Лесоучасткан коллектива юкъе лоархIаш а сий деш а я тайп-тайпара деталаш доахача станока тIа болх беш йола гIалгIай йоI Зурабова РаIишат. Биъ бетта план 120 процент тIехкхоачашъяьй РаIишата. Иштта, доккхача толамашца накъа енай Мужечарча лесоучастан коллектив 1-ча майна — дерригача дунен къахьегамхой дезача денна.

МАГОМЕДОВ Хь.

Керда говзалаш Iомаеча

Партеси Советски правительствоси чIоагIа йоакхо ю керда говзалаш Iомаеш йола училищаш дукхагIа хилийтарна, хIана аьлча вай Даьхенна беза говзалаш ховц бола нах фабрикашка заводашка болх бе, гIишлонаш хьалъе.

Цу тайпара я Грознера № 3 йола ремесленни училище. Цига керда говзалаш Iомаеш ва 300 совггIа саг — кагийрхойи мехкарийи. Училище вIашагIъеллай тайп- тайпара говзалаш Iомаешйола 16 группа. Царна юкъе я токарий 2 группа, формовщикий - литейщикий 4 группа, котельщикий 3 группа, кузнеций 2 группа, промышленни оборудованена винтеляций е кийчбеча слесарий - жестянщикий 3 группа, кхы говзалаш Iомаеш йола группаш а.

Училище дика вIашагIделлад дирекцеси училищан болхлоши теорени практикани гIулакх. Теори урокашта кийчъя я дика наглядни пособеш чу йола кабинеташ, хIаьта практика Iомаеча я цехаш, масса тайпара эшаш йола станокаш а чу йолаш.

ХIара группе ва ша-шоайя мастери старостеи. КIиран цхьацца старостат яха собрани хул училище. Собране юкъе хул хIара группан старостеи, мастери, училищан директори. Цига дувц группашта юкъера говзалаш Iомаяра гIулакх мишта леладе деза.

Училищан администраци декхарийла яьй партеси Советски правительствоси, говзалаш Iомаеш бола кагирхоехи мехкарехи, говзалаш Iомаярал совгIа царех кхеташи, вай Iаьдала политика йовзаши, дика воспитанни бола нах бе а. Цу духьа цига вIашгIъеллай моттигарча комитето кулгал а деш йола профсоюзни бюро. ХIара группе кIиран цхьацца политзаняти урок хул. Дика болх беш я училищера 150 совгIа саг юкъе вола комсомольски организаци. Царна юкъе я милицен новкъостал деш йола комсомольций бирагадаша, активисташа.

Училище кийчбу дика спортсменаш. Спорт зале чухь хIара сар-сарахь Iомалуш хул кIалкхетаргах летараш, штангисташ, легкоатлеташ, боксераш, волейболисташ. ХIанз дукха ха йоацаш, комсомола 13 съезда сийна спортивни яхь хилар училище, цар бIарг байтар дика хьокхам.

Каст-каста училище вIашагIа йохк культмассови мероприятеш, хIара кIиранденна хул сакъердаме сайренаш: художественни самодеятельностан концерташ, еш цига лекцеш, хул халхараша.

Шеко яц № 3 йолча ремесленни училищан администрацеси говзалаш Iомаеш болча кагирхошеи мехкарашеи шоай никъ партеси правительствоси оттадаьча тайпара кхеташи нийсеи дIахьорг хиларах.

М. ЯКЪУБОВ.

Сурта тIа: № 3 йолча ремесленни училище теоре уроках.

Плиев И. сурт.

Дош кхоачашдир цар

1 майна хьалхарча деношка социалистически яхье а яха 29-гIа апрель кхачалехьа апрельски план кхоачашъе лаьрхIар «Красный Молот» яхача машиностроительни завода шоллагIча механически цеха хьалхарча участкан болхой коллективо. Ший дош сийленца кхоачашдир коллективо: тIаийцача декхарех лаьрхIачул диъ ди хьалха валови продукци арахецара апрельски задани 100,1 процент кхоачашъйир цо. 26 прале цеховой дIа-юха тела цIе байракх а елар коллективана. Массарел а тIех хьокхамаш долаш я мастераша И. П. Иодиса, Артамоновс, Ковалевс хьалхле лелаю бригадаш.

ЦIе байракх дIаийцача тIех хьокхамаш долча (113,3 процент) бригада мастеро Иодиса аьлар:

— Участкан болхлой цIерах аз дош лу дукххача хана е байракх тхоай участкера ара ца ялийта.

ДIа-юха тела цеховой цIе вимпел елар шоллагIча участкан цхьан пролета а. Дикача хьокхамашца дош кхоачашдаьд цу пролета бригадаша. Масала мастера Шенкарева бригадо — 109,4 процент, мастера Детистова бригадо — 104 процент, мастера Огинца бригадо 102 процент.

Цу заводе пхеллагIча сборочни цеха № 1 йолча нов. Довиденкос хьалхле лелаеча участкан болхлой коллективо а Мая сийна тIаийца доккхий декхараш сийленца кхоачашдир. Апрельски план ханал хьалха йисте яьккхар цу коллективо.

Сменни заданеш 200—250 процент кхоачашъеш чакхъяьлар участке дикагIа йола Караблевси, Хайруллинеи, Лупинеи хьалхле лелаю котельщики звенош.

Доккха заказ кхоачашдир Караблева звенос-дикача качествах пароперегреватель вIашагIъеллар цо. Реутова звенос а кхоачашдир доккхеи чоалханеи заказ — цо вIашагIъеллар целиндрически ректификационни коллонна.

Уж декхараш кхоачашдарна дика терко а яь дIабихьар шой сборочни болх автосборщикаша Цимлянскеси Трусовси а.

С. ТЕМИЕВ

Шин Майна юкъе

Дунен халкъашта юкъерча болхлой классан вахара чухь малагIа событеш хиларца эргаш хьатIа доагIа Май дIадахача Маял? МалагIа толамаш даьха дезду капиталистически мехкарча къахьегамхоша укх шерара дунен халкъашта юкъерча болхлой барт-цхьоагIон деза ди?

Укх шера карагIдаьннарий боагIа нийса мах бе капитала мехкашта хиннача хIамаех кертара дар герз хьадар сихделга хинна хилар дагалаца деза. «ТIом хилара гаргга» яхача политикан идеологаши реакционни профсоюзни лидерашта юкъера царна тIехьа бувлараши гIерт, герз хьадар сихдаро къахьегамхой цар вахара а къахьегама а халача хьалах мукъа боах аьнна дIахьокха. Цхьабакъда, бакъдараша харцду из «теори».

Бакъдараша хьагойт, тIема кийчлуш монополисташеи царна гIулакх деш латтача правительствашеи шоаш ю миллиардашца лоархIам бола расходаш бахача наьха счетах е гIерташ хилар. Маьхаши налогаши лакъю цар, хIаьта алапи лохду. Реакционни прессана а магац из иштта хилар къайладахьа. Масала, цхьадолча газеташа лаьргIачох, французски правительствос нагахьа санна гIайттача болхлоша дIадехараш кхоачашдича, цунга дIадодар хургдацар хIара шера Алжире беча тIемага дIадодар миссел мара.

Фу пайда беннаб ВIашагкхийттача Штатий къахьегамхошта герз хьаделга цига эггара сихагIа леларо? ЦIаккха а ца хиннача тайпара налогаш лакхъяьй-кха. Рузвельт президент хинначул тIехьагIарча ханага кхаччалца хиннача цхьа бIаьи ах бIаьи шера яьккхар миссел налог яьккхай бахача нахагара хIанз йолча правительствос. Итт шу хьалхагIа хинначул 10 процент вогIа да цар вахара хьал. Мехка чухь бе болх ца хилар цIаккха ца хиннача тайпара чIоагIа лакхденнад, кхыметтал американски профсоюзни лидеро Джордж Мини яхачо а бакъдеш, ше АФТ-КПП чрезвычайни конференце хинна, герз хьадар сихделга « кIалхара доаккхача» теорен авторех волча.

Боарам боаццаш тIема производство шеръяро экономически кризисах кIалхара яхац ВIашагIкхийтта Штаташ. Цар экономика лохъялар къайладохьалуш дац. «Нейшн» яхача американски журнало «ТIакхоачаш латта репресси» яхача ший статья тIа белгал доахар: «ХIанз массанахьа а бакъеш я США производство лоархIам боллаш лохлуш хилара экономически белгалонаш, доход кIезигъялар, бе болх ца хилар лакхденнилга. Биржас а ерригача экономически органаша а бакъдир из», яхаш.

Иштта латт гIулакх дунен тIа эггара боккхагIа болча капиталистически мехка а, герз хьаделга сихдаро къахьегамхой вахара хьал толхадеш хилар къаьгга гуш болча. Цу гIулакхо тайп-тайпара Iоткъамаш ду пролетариата массайолча отрядий вахара хьала а.

Японски печато хьахойтачох, Японе хIанз хадданза бе болх боацаш а вIалла бе болх боацаш а 12 миллион саг ва. ХIаьта производстве болх беча болхлой кхоалагIча даькъо бархI эзар иенал кIезгагIа алапи ийду. Из ахча цхьа саг кхаба низткъа мара тоъац. Цу тайпара Японен кхоалагIа дакъа бола дезалаш моцал йолаш ба.

Духххал дIадахача цхьан шера Англе бе болх боаца нах 485 эзар саг гарга дукхагIа хилар, хIаьта Канаде—ялх эзар саг гарга. Профсоюзий Дерригдунен федерацес даьча лоархIамех, бе болх боацада наьха дукхал цу хана чухь лоархIам боллашлакхденнад Бельге, Голланде, Австрале, Кердача Зеланде, къаьстта Латински Америке.

Иштта да къахьегамхой халача хьала «кIалхара боаха» герз хьадар сихдара гIулакх.

Бе болх боаца нах дукхагIа Iовш хиларо, цунца дувзаденна бахача наьха вахара хьал сихха талхаш хиларо капиталистически мехкашкара къахьегамхой классови къовсам сихбарна тIабуг. ХIара капиталистически мехка къахьегамхоша монополистически капитала духьала лоаттабеча къовсама формаш а методаш а тайп-тайпара я. Цхьабакъда, Европан, Азен, Американ доаккхагIча мехкашка чакхъиккхача забастовкан боламе дакъа лаьцача пролетариата дукха миллионаш йолча отрядий цхьа уйла яр: вахара а къахьегама а хьалаш тоадарна тIехьа лоаттабу къовсам.

Къаьстта чIоагIа духьал айттар Францен къахьегамхой.

ДIадахача шера духхьал цхьан октябрь бетта Къахьегама Ерригюкъарча конфедерацес (ВКТ) хьалхле а лелаеш, дукхача итташ шерашка Франце ца хиннача тайпара шиъ забастовка йир французски къахьегамхоша. Электростанцей, газовой заводий бIаь эзар саг юкъе волча болхлоша 1906 шера денз ца хиннача тайпара йола забастовка йир.

ВКТ-аси Французски конфедерацеси тIахьехарах кераста къахьегамхоша (ФКХТ) цу октябрь бетта яьча ерригъюкъарча забастовко а доккха хIама дир. Из забастовка эттача хана ткъаь иттанел совгIа йолча профессеех болча къахьегамхоша шоай низаш вIашагIтехар Алжире колониальни тIом оттарца дувзаденна мехка эцачун маьхаш лакхдара духьал. «ДIабаккха Алжире беш латта сий доаца тIом» яхача лозунгашца чакхъяьлар манифестации митингаши. Правительствос царна духьал полиции эскари даьккхар. Сен-Назаре а Нанте е ерригъюкъарча забастовке хиннараши полиции вIашка кхохкаьларах, дукха новкъостий къийстар забастовка яьрех.

Укх шера цхьоалагIча апреле а мехка гIолла юха а хилар ткъаь диъ сахьата йола дукххача наьха забастовка, милилон совгIа саг чу а воагIаш. Из хьаллаьцар духхьал профсоюзаша лаьца ца Iеш, ВКТ-ах дIахкетача, ФКХТ-анеи «Фрос увриерай» чуйоатIача дукххача организацеша а.

Вахара хьал тоаде къахьегамхоша лоаттабу къовсам чIоагIа ирлуш ба. МугIарех болча члепех ца боалаш, прогрессивни профцентрашта гарга ца бахача балланзар,кхыметтел профсоюзни аьттехьара лидераш а. Цунах тешал ду ЦхьоалагIча мая тIакхоачаш Къахьегама Ерригъюкъарча конфедерацес, «Форс Увриера», ФКХТ-ас, Кадрай Ерригъюкъарча федерацес кхайкаьча французски 300 эзар горняккий забастовкас.

Японен профсоюзни боламо хIара шера ю дукххача наьха стачкаш оамал а хинна дIаэттай. Цхьана вIашагIа а кхийтта еш йола выступленеш гурахьеи бIаьстии ю. Царна хьалхле лелаеш я 3.200 эзар совгIа болхлои гIулакхера саги шийна юкъе воагIа Японен профсоюзий Генеральни Совет (СОХИО). Духхьал металлургически промышленноста СОХИО эггара денал долашагIа, 115 эзар член чувоагIаш йолча болхлой къаман федерацес «гурахьа» ше выступленеш еча хана иттанел совгIа ерригюкъара забастовкаш йир. Профсоюзий Генеральни Совет чIоагIа барта я ше леладеча гIулакха тIехь кхыча къамий профцентрашца. СОХИО-с тIахьехарах морякаш дIадехараш хьаллаьцар берригача къахьегамхоша. 120 сахьата гаванера дIадаха йишйоацаш лаьттар цхьа эзари ах эзари гарга кема морякаша дIадехараш кхоачашдаь даллалца.

Укх шера март бетта йолаеннача «бIаьстанарча выступленешта» юкъе дакъа лоацаш я виъ миллион гарга саг шоай мугIарашка вола Японен 56 профсоюз. Болхлошта духьалара никъ лелабеча Киси яхачун Японерча правительствос ший низ макхоачча новкъостал ду предпринимателашта цар болхлошта духьал лоаттабеча къовсаме. Полицес забастовкашта хьалхле лелаераш лувц, митингаши демонстрацеши йохаю.

Латински Американ мехкашка болхлой болам дегIабоагIа хIара мехкара зIамига профцентр ше-ше йолаш къаьста йолча хьалашка. Цул совгIа цу центрех цхьаяраш реакционни правительстваша контроль лоаттаеш а я. Из иштта доллашехь, латиноамерикански мехкашкара къахьегамхой ЦхьоалагIча Мая дезача дена накъа боагIа, шоаш лоаттабеча классови къовсаме цхьадола толамаш а даьха. Аргентине, Мексике, Угурвае, Чиле, Бразиле миллионаш болча дукхача наха дакъа лоацаш выступленеш хилар. Аргентинан историен чухь цIаккха а ца хиннача тайпара, 1957 шера Октябрь бетта хиннача забастовке дакъалоацаш 2 миллион совгIа саг вар. Латиноамерикански мехкашка къахьегамхоша яь классови выступленеш дукхаяраш экономически лозунгашца яь ца Iеш, политически выступленешца а йир. Царех цаI я американски гебагIашцеи долларашцеи лаьтта Хименеса диктатура йоахаяр сихдаь йола Венесуэле январь бетта хинна ерригъюкъара забастовка.

ЛоархIам боллаш лакхбеннаб стачкай болам Малхбузен Германе а. Малхбузерча Германен берригача къахьегамхоша хьал а кхоачаш, цар новкъостал а деш, шин бетта забастовка лоаттайир Гессена, Лохерча Саксонен, Бремена 15 эзар текстильщико. Сахьатах доагIа алапи тIатохар дIадехар цар. Юххера из даккха а даьккхар цар. Эггара йоккхагIа йола выступлени яр Боннан доалдерий гIозаро лелаеча политикана духьал 225 эзар коммунальни болхлоша яь ткъаь диъ сахьата хинна забастовка.

ДIадахача шера стачка ца хулаш диса промышленноста дакъа лаха хала да Англе. 1956 шера хинначул 1957 шера шозза дукхагIа стачкаш хилар. 1957 шера январь бетта денз ноябрь беттага къаччалца йолча хана Англе 258 стачка хилар, цул хьалхарча шера цу хана хинначул кхо бIаьннел дукхагIа я уж.

Къиза тIемаш ду пролетариато капиталаца Американ ВIашагIкхийттача Штаташка. 1957 шера 3600 забастовка хилар цу монополистически капитала дунен тIа эггара боккхагIа болча мехка. Вешта аьлча хIара денна 10 забастовка хиннай цига.

Пролетариато лоаттабеча къовсаман кертера эргало латтац духхьал из къовсам баржаш хиларах, из эргало латт къовсам машараи атомни тIема кхерам дIабаккхараи тIехьа лоаттабеш хиларах. Къахьегамхоша тIехь-тIехьагIа дикагIа кхетадеш да, машар бахьан лоаттабеш бола къовсам экономическии социальнии шоаш дIадехараш кхочашдара тIехьа лоаттабеча къовсамех хьакъоастабе йиш йоацаш хилар.

Германен Федеративни Республика атомни герзаца кийчъяра политикана духьал Малхбузерча Германе Кессель городе «Хеншель» яхача завода болхлоша эггара хьалха забастовка еш дIайолаяь инициатива чIоагIа хьаллаьцар берригача прогрессивни наха. Профсоюзий Дерригдунен феферацес чIоагIа къоабалйир из инициатива.

Къахьегамхоша лоаттабеча вай ханарча классови къовсама кертера эргало я дунен тIа мел бола къахьегамхой цхьа цхьоагIо йолаш шоай гIулакхаш леладе гIерташ хилар. Из тенденци къаьгга дикагIа хьагойтар профсоюзий Дерригдунен конференцен Лейпциге хиннача IV конгрессо. Профсоюзий Дерригдунен конфедерацена (ВФП) юкъе воагIа 92 миллион къахьегамхо. Цхьабакъда цу конгрессе хинна делегаташ 105 миллион болча къахьегамхой делегаташ бар. Лейпцига шоай викалаш бахкийтабар дунен тIа эррага йоккхагIа йолча профцентраша — Iарбий мехкий профсоюзий Ерригъюкъарча федерацес, Iаьржача Африкан къахьегамхой Ерригъюкъарча цхьоагIоно, Югославен профсоюзий Союзо, Чилен къахьегамхой цхьоагIон профсоюзни центро, ВФП-ца моастагIал леладеча МКСП-ана а МКХП-ана а юкъе йолхача дукхача профсоюзаша а. Цар а ВФП-а делегаташца цхьана дийцар болхлой классан вахара а къовсама а кертера дешаш, царца цхьана дерригача дуненага дIакхайкадир цар, хIанз дерригача дунен пролетариата низаш вIашагIтоха объективни торонаш хилар.

Цхьабакъда цу гIулакха духьал хургба профсоюзий реакционни лидераш. Цу морча лидеращца дага а боацаш дIакхухь шоай цхьоагIон гIулакхаш къахьегамхоша. Цунах тешал ду Алжира латаш латтача халкъа гIо-новкъостал деш йолча кампанес. Цу кампанеца дика дакъа лоац эггара тайп-тайпарча профсоюзни организацешта юкъе болхача миллионаш болча къахьегамхоша. Цунах дувзаденна дагадохийтача бакъахьа да, кортамукъарча профсоюзий халкъашта юкъерча конфедерацес (МКСП) яххача тайпара шоай гIулакхаш леладеча Алжира, Туниса, Мароккон, Ливен профцентраша март бутт болалуш Женеве хиннача совещане Алжирера тIом дIабаккха а Алжир Францес мукъаялийта а еза яхаш даь къамаьлаш.

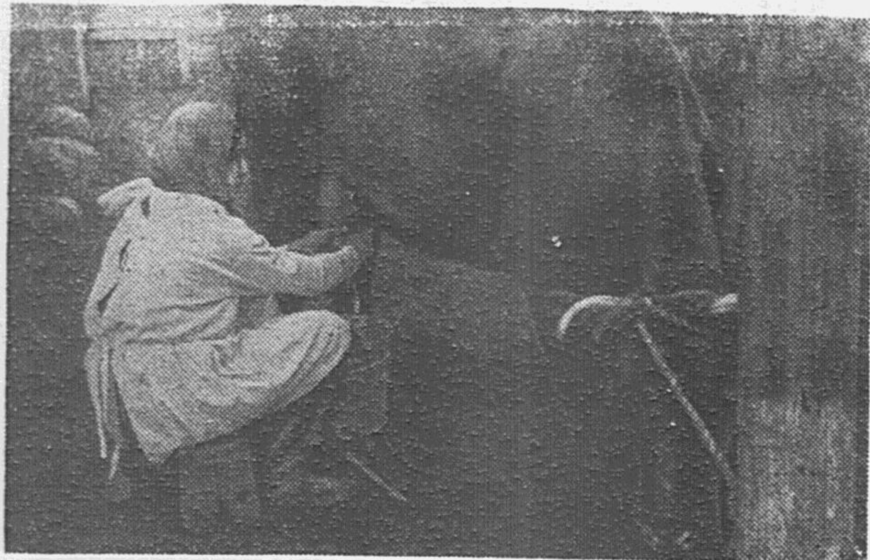
Къахьегамхоша леладеча гIулакхий цхьоагIо боккха низ ба. 1957 шера ноябре хиннача совещане 64 коммунистически партей викалаша кхайкаьча «Машара Манифеста тIа» белгал доах «Машар лорабе тарлургда духхьал цхьан гIулакхаца, нагахьа санна, машар мел безараша шоай низаш вIашагIтохе». Къахьегамхоша дерригача дунен тIа шоай цхьа пхьоагIо хилийта лоаттабеча къовсама гIулакх дика гойта хьокхам ба профсоюзий Дерригдунен федераци.

Март йисте боалаш — апрель болалуш Будапеште хиннача ВФП-ан исполнительни комитета 18 сессе белгал даьккхар, ВФП-ан наIараш къахьегамхой вахара хьашташ лораде цунца барта хила безам мел волчо шерра йийла хилар. 1 мая дезача ден хьакъехьа деча ВФП-ан исполкова кхайкарала тIа йоах:

«1 мая дийнахьа, болхлой бартцхьоагIон а вошал долча гIулакха а дезача дийнахьа, шоай цхьоагIонга бодача новкъара духьаленаш дIаяха, профсоюзашта юкъе дIа-юха вошал дола делегацеш ахийта, оагIонца оагIув техе, атомни кхерама духьал овтта, оашоша юкъара дIадехарий толам баккха».

В. СИСНЕВ.

1-ча Мая сийна

«Назрановски» совхоза Альтиевски отделенен шурий-товарни ферме дояркалла болх беш я Сельмурзиева Марем.

Денгара-денга ший болх дукхагIа безалуш, ше гIулакхде дезаш долча доаханга дикагIа хьожаш, хIара Iаттагара йоккхаш йола шура совйоахаш болх бу Марема.

Iай, хIара Iаттагара дийнахьа йоаккха шура планах 8 килограмм йолча 12 килограмм йоаккхар цо. Иштта март бетта хIара беттача Iаттагара 348 килограмм шурий яьккхар Марема.

Май дезача деношка дикача балха толамашца накъаенай Марем.

Сурта тIа: Сельмурзиева Марем «Майорка» яхаш цIи йола етт бетташ йоал.

И. Плиева сурти тексти.

Iайшет

Сатийна хоза я Iуйре. Фо цIена, керда да. Хьалкхеташ боагIача малхо цIийяьй малхбоале. Теха зизаш, тIаьнна буц... ма хоза яьннай бIаьсти. Ше мадарра беркат да-кха!

— Iуйра дика хайла хьа!

— Маьрша яхийла, Iайшет!

— Хоза ди доагIа вайна-м. Селхан сарахьа морхане хиннадаь, со-м тахан иштта хургьяц мотташ яр.

— Хоза ди хургда таханарчох. Хье демонстраце йодандаь, догIа делхара кхийрай хьо, Iайшет. Яха майоагIара накъа йода хьо укх денна. Бакъда гастрономо а йита хургьяц хьо доагIа совгIат ца луш, Iа хьай балхаца даьхача толамий боагIа мах ца беш.

— Аз баьча балхах-м да а ма доагIа совгIаташ, — аьлар цо ший балхах доаккхал ца деш. ХIаьта а... аьннача соцадир цо ший къамаьл.

«Дикача лоалахочул дикагIа хIама дац», оал, из ала деза са лоалахочох Iайшетах а.

ДIадахача шера ше Казахстанера цIаеча, дукха ца говш, Грознен № 5 йолча гастрономе балха яхар Iайшет. Ше балха эттача дийнахьа денз, шийгара цхьаккха гIалат ца доалийташ, шийга бенна болх дика а йоагIача нормала дукхагIа а беш, хьайоагIа Iайшет. Гастрономе баьхкача нахаца безаме, эздел долаш я из. Iайшета балха толамех дийцад газеташа а радиоца а.

Балха этта дукха ха ялалехьа, цIена цхьалхало а теркам а болаш беча балхаца ше дIайовзийтар Iайшета гастронома коллективага. Дика товш я Iайшет шийца балха болча ший новкъостащца. Ший новкъосташа гIо а деш, гастронома профсоюза общественни балха юкъе дакъа лаца йолаелар из. Ше балха йолча, цIагIа цхьа пайдане гIулакх ца деш, яьсса ха йовш яц Iайшет. Цо укх шера эггара хьалха тессар хоржамаш деча кхадж.

Тахан дерригача дунен къахьегамхоша дездеча укх дийнахьа, вай Даьхен дикагIа болча мехкаращца цхьан мугIаре а этта, яха ма-йоаггIара, ший балха тIа даьхача толамащца 1-ча Мая накъа йода гIалгIай къона йоI — Хаматханова Iайшет.

Пугиев Юсуп

Керда толамаш

ТIехь-тIехьагIа тоалуш латт Грознерча «Красный молот» яхача завода болх. Заводерча болхлой коллективо арахецаш йола мехкдаьттан промышленноста эшаш йола машинаш дIакхоач вай Советски мехка масса йолча миIинге, вежари демократически мехкашка, иштта кхыча мехкашка.

Дукха цехаш я заводе шоашта оттаяь балха план тIехкхоачашъеш, тIехдика яр мара продукци ара ца хецаш. Царех лархIа езаш я шоллагIа йиълагIа, бархIлагIа, кхойтталагIа, цехаш.

Байнача март бетта оттаяь товарни продукци арахецара план 404,7 проц. кхоачашъяьй йиълагIча кузнечни цеха болхлоша, валови продукци арахецара план цар кхоачашъяьй 121,4 процент, балха овсарал совъяккхара план 118,3 процент. Мехкдаьттан промышленноста эшаш йола тайп-тайпара дукха оатхалаш арахеца вIаштIехьа доал цу цеха болхлой коллектива барт тайна, цхьоагIо йолаш болх барца, балха дисциплина дика оттаяь хиларца.

Апрель бетта а иштта дика къахьийгад цехерча болхлоша, хIара сменах шоай нормаш тIехкхоачаш а еш.

Завода сийлен доскатIа язбаьча дикагIа болча производственникаша кузнецаша Ерыкинс, Бехтерс иштта кхыбараша а хIара сменах йола балха норма кхоачашъю 300-350 процент. Дерригача дунентIарча къахьегамхой дезача ден — 1-ча Мая сийна шоаш тIаийца хинна декхараш сий долаш кхоачашдеш уккжамо кхы дуккха а болхлой ба цехе.

Шоай болх дика бовзаш, шоай мехка, пачхахьалкхенна, шоаш къахьегалга ховндаь вIаштIехьа доал цар уж балха толамаш даха.

«Дуккхача къамаха нах ба тха цехе балхаш деш, — аьлар цеха начальника новкъоста Войцицкес,— рационализаторски предложенеш шоай балха юкъе кхахьарца, барт тайна, цхьоагIо йолаш хиларца, шоаш болх беш йола моттиг цIена лоаттаяра вIаштIехьа даьннад цар оттаяьча планал совгIа дIабахача бетта продукци арахеца».

Укх шера хьалхарча кварталах товарни продукци арахецара план 131,1 процент кхоачашъяьй цехо, валови продукци арахецара план — 116,8 процент, балха овсарал совъяккхара план — 113 процент.

Дерригача дунентIарча къахьегамхой дезача ден — 1-ча Мая сийна шоаш тIаийца декхараш сийленца кхоачашдаьд болхлоша.

Дукха нохчии гIалгIайи ба цехе дика къахьегаш, шоай балха нормаш тIехкхоачашъеш. Царна юкъе ва кузнец Элиханов Шейхмахьмад. Бетта-бетта тIехкхоачашъю цо балха нормаш.

Дика болх барца белгалваьннав кузнец Ерыкин Михаил а. Балха тIехьависачун новкъостал деш, кердача болхлошта ший говзал дIаIомаеш, хIара сменах йола балха норма 250—300 кхы тIех а процент кхоачашъеш хьавоагIа новкъост Ерыкин.

Шоай балхах лаьца къамаьл ду далара Iа шийга аьлча цо аьлар:

— Дика балха толамаш даьхад «Красный молот» заводе хьалха латтача 4-ча цеха болхлой коллективо цIей сийна,—йоах новкъоста Ерыкинс. — Валови а товарни а продукцен апрель беттара план ханал хьалха кхоачашъяьй цехерча болхлоша. Уж балха толамаш даха тха вIаштIехьа даьннад балха ха йоа ца еш, нийса оттаяра гIа, къахьегаман дисциплина болхлошта юкъе хиларах, цаI шоллагIчун новкъостал деш хиларах.

Дика къахьегарца белгалбаьннаб тха цIи хеза бола производственникаш новкъости Самуэль, Фучадже, Олейников иштта кхы бараш а. Цу иразеи, хозалени дезача денна накъа баьхкаб уж доаккхийча балха толамащца, бетта оттаяь хинна план 250—300 процент кхоачаш а яь.

Кхы дIахо йодача хана а иштта дика къахьега лаьрхIа я тха цехера болхлой коллектив».

Дика къахьийга, шоаш дезача денна сийна тIаийца хинна декхараш сийленца кхоачашдаь Майна накъа баьхкаб заводера комсомольцаши кагийрхои. Тайп-тайпара дола гIалаташ балха юкъера дIадахара дика гIо ду комсомольций посташа а.

Из гIулакх цар вIаштIехьа доакх «Молния» яха каст-каста арадувлаш дола газет арадувларца.

ТIехьа бисараш, дика болх бе ловш боацараш хьалхле лелаерашта тIехьакхебарна чIоагIа новкъостал ду цу газето.

Уж дерригa балха толамаш даха цехерча болхлой вIаштIехьа далар бахьан долаш кхы а чIоагIагIа гIоздаьнна, дIахо йодача хана кхы а дикагIа къахьега лаьрхIа ба уж.

«Донецки шахтера Николай Мамайс даь кхайкарал шерра дIадаьржад цехе, — йоах цеха комитета председатель волча новкъоста Дзортовс, — хIанз тха цехерча дукхагIа болча болхлоша хIара сменах шоай балха норма шозза — кхозза тIехкхоачашъю.

Из план ханал хьалха кхоачашъярна цхьа дакъа хьаллаьцад «Красный молот» яхача заводерча кузнечни цехерча болхлой коллективо а.

М. ЦУРОВ.
М. АХРИЕВ.

Дика къахьегаш

Доккхийча балха толамашца, тIаийца хинна декхараш шерра йоаржаьча социалистически яхьаца кхоачаш а даь хьатIакхачийтар таханара дерригача халкъан сийлахьдоккха ди Грознерча № 1 йолча кирпишкаш еча завода болхлошеи инженерно-технически болхлошеи.

Завода № 1 йолча цехо апрель бетта планал совнагIа 2,7 эзар сом мах бола валови продукции массехк эзар сом мах бола товарни продукции арахийцар.

Низ кхо ца беш, шоай мел дола хьинар тIадохийташ дика къахьегарца баьхкар майна духьал цу цехера болхлой н.н. Литовченко, Этиев, Коробко, Витаев, Ибрагимов, кхыбараш а.

Цу тайппара белгалбаьнна чIоагIа къахьийгар № 5 йолча цехера апрель бетта хIара денна-ден норма 165—170 процент кхоачашъяьча н. Светика, деннара норма 165—168 процент кхоачашъяьча Ананкинас, иштта кхычар а.

Иштта доккхий балха толамаш даьхача №№ 2, 3, 4, йолча цехашкарча болхлошта ахчан а кхы тайп-тайпара дола а совгIаташ тийннад. Дукха ба сийлен доска тIа язбаьраш а.

Дерригача дунен цIай — цхьоалагIа Май—завода болхлойи инженерно-технически болхлойи коллективо доккхийча балха толамашца тIакхачийтар. Цига балхаш деш болча гIалгIаша, нохчаша, эрсаша, кхыча къамех болча наха цхьа дезал хинна, барт-цхьоагIо йолаш къахьегарца, балха юкъе гучайийнна керда говзалаш, шоайла дага а бувлаш, балха юкъе кхувларца тоабаьб шоай болх.

ХАСМАГОМЕТОВ.

Лоамашкарча даьгIенех бизза пайда эца

ССКП сентябрьски пленумо а XX-ча съездо а даьча соцамашца къаьстта белгалдоахаш да юрта боахам тоабара гIулакх, цох тарра, укх гарггарча шерашка сага сих дулхи, даьттеи, шуреи даккхарна Американа тIехьакхеи хьалха довлеи аьнна даь кхайкарал а.

Аьхкий дуккха хьайбаш кхаба торо йолаш мукъа ядаш массехк эзар гектар даьгIенаш я вай республикан лоаман районашка. Къаьстта Первомайски районе Маьт-лоаме, ЖIайрхой чIоже, Обанхой лоаме, ба йиш я.

Уж даьгIенаш колхозаша а совхозаша а пайда ца эцаш мукъа яда.

Дукха колхозаши совхозаши я вай республике аьхкий хьайбаш доажаде моттигаш кIезига йолаш. Къаьстта Наьсарени МагIалбикани районашкара совхозаш я аьхкий хьайбаш доажаде моттигаш ца тоъаш, эзараш жа а доахан а да цар.

Кагий доахан а жа а аьхкий доажаде лоаман районашка дахийтача йихе дисаь доахан доажаде шортта моттигаш а юсаргья, районий хьайбаш леладерашка шоаш тIаийца декхараш кхоачашде йиш а хургья.

Колхоза правленес дикагIа дола къовхаш, вай республике уж ца тоъашехь а гуржий жа доажаде дIаденнад.

Республикан юрта боахама управленен хьалхле лелаераш декхарийла ба колхозийи совхозийи хьайбаш аьхкий доажаде моттигаш къоастаеи, хьан бокъонах уж даьгIенаш дIаеннай хьажеи.

МАКШАРИПОВ.

Хь. Осмиев.

ЦIЕ ЦХЬОАЛАГIА МАЙ

Сийнача сигала
ЦIе байракх ловзаеш,
Из Iаьржа лаьттан тIе
Зизашца хьелаеш
Ма кхаьчар, ма дессар.
Из бIаьстан хоза ди —
Да шоана, да шоана
ЦIе цхьоалагIа май,
Да шоана, да шоана
Къахьегама цIай.
Турпала маьженаш
Низаца кхохкаеш,
Уж сийна аренаш
Иллешца екаеш
Дессар хьо тха коа тIа,
Ва къаьга бIаьстан ди,
Ма кхаьчар, ма дессар.
ЦIе цхьоалагIа май,
Да шоана, да шоана
Къахьегама цIай.
Ма атта са доах хIанз
Укх бIаьстан лаьттано,
Дегашта тоам беш да
Укх маян цIена фо,
ГIоздаьнна дера хьо,
Тоам бола сийрда ди,
Хьо марша доагIалда,
ЦIе цхьоалагIа май,
Хьо гIоза доагIалда,
Къахьегама цIай.
Хьал хьажал, ва кIантий,
Сийнача цу сигал:
Шоай хоза из бедар
Маьлхаца къегаеш
ДIур белла ма хьувзий
Уж болата лаьчаш —
Хестаду, хестаду
ЦIе цхьоалагIа май,
Кхайкаду, кхайкаду
Къахьегама цIай.

Первомайски хьун участке

Казахстанера ше цIавенача деношка денз Первомайски хьун участке хьу хьокхаш болча электрически херхаца болх беш ва Далиев Сайта СохIип.

Сийлахь-боккхача Даьхен тIем тIа а хинна ше цIа веча электрохерхацара говзал Iомаяьй цо. Цул тIехьагIа хьунашка болх беш хиннав из.

Хьунцара балха говзал дика Iомаяьи шийгара техника дика лелаеши ва СохIип.

ХIанз майна хьалхарча социалистически яхье а этта дийнахь йола балха нормащ 150-200 процент кхоачаш а еш болх бу нов. Далиевс.

Сурта тIа: С. Далиев болх беш воал.

С. Хакиева сурти тексти.

ДIаяхача ханах юхе дисача гIулакхашта духьалара къовсам масса хана лелабе беза

Вай коммунистически партес массаза кхета а баьб кхета а бу къахьегамхой социалистически Даьхе боарам боацчаш езийта, масса долча къамий вежарий хьисапе доттагIал халийта.

Къахьегамхошта юкъе беча идейно-политически балхах керттера дар да дIаяхача ханах наьха кхетамчу юхе дисача гIулакхашта духьал къовсам лелабелга.

Республикерча партен организацешка къахьегамхошта юкъе беча идейно-политически балха дешаш дувцалга дикка тоаденнад, хIаьта адатехи шариIатахи юхе дисача зене гIулакхашта духьал къовсам лелабелга лакх а деннад.

Бакъда, хIанз укх сахьате кхоачамболлаш лелабац из болх. Ала дезаш да, бокъонца бакъдарех лаьца цу темах коммунисташа къамаьл кIезига делга бакъдараш районашка дукха а да. Доккхий а хоза а къамаьлаш дарца адаташтеи шариIатаи духьал къовсам лелабелга хилац. Вай республикерча хьалах дуккхьал цхьан къамаьло кIалхара боахаргбац нах дIаяхача ханах дисача воча гIулакхех. Из къовсам толам болаш хургба, нагахьа санна коммунисташа шоай практически гIулакхаш цунца нийсдой, шоашкара дика пример а гойташ. Бе-башха боацаш из къовсам лелабеш хилча доккха зе доал цунах къахьегамхошта коммунистически кхетам баларна.

Эггира хьалха коммунисташ шоаш, къаьстта нохчийи гIалгIайи коммунисташ, бовла беза къаьнарча, адатехи шариIатахи юхе дисача вочa гIулакхех кIалхара.

Фу яхалга да из кIалхара бовла беза яхалга? Из да цхьаккха а религиозни гIулакхаш, моллагIча формах уж дале а, ца леладелга, из да общественно-политически вахара юкъе шоай истий, кхыбола гаргара нах оза безалга, из да шоай исташца, мехкаращца, южаращца кино, театре, кхы йолча общественни моттигашка ахар, йиIигашка дешийтара йоакхо елга, из да къахьегама тIехьа хилар. Из иштта хилча коммунисташа къахьегамхошта хьалхишка деш дола къамаьлаш толам болаш а пайдана а хургда.

Политически теоретически кийчо йола нохчехи гIалгIайхи коммунисташи дикагIа йола интеллигенции хила беза шариIатахи адатехи юхе дисача воча гIулакхашта духьал къовсам лелабеш бола пропагандисташ. Царна аттагIа да нахаца болх бе, уж дIакхетабе.

Вай республике дукха а ба из болх бизза дIахьоргбола коммунисташ. Нохчехи гIалгIайхи бола коммунисташ цахаддаш, моттигашкара бакъдараш юкъе а кхувлаш лекцеши докладаши ешаш, газеташ тIа статьяш язъеш из болх дIабахьа декхарийла ба.

Партен райкомаши, юкхьанцара парторганизацеши, комсомольски организацеши декхарийла я цIенхоштта дIаяхача ханах юхе дисача гIулакхаштеи уж гIулакхаш леладерашта керте латтараштеи духьал къовсам лелабелга айде а вай къахьегамхой цу воча гIулакхех кIалхара баргболаш политико-массови болх дIабахьа а.

Иштта из болх тоабой Нохч-ГIалгIай АССР юхаметтаоттае аьнна даь соцамаш толамца кхоачашде вIаштIехьа даргда.

В. ЦИЦКИЕВ.

БIаь жийгара—140 Iаьхар

Наурски района Ленина цIерагIча колхоза Степан Григорьевич Солнышкин бригадир волча чабани бригада йоккхий къахьегама коталонаш яьхай укх шера. Жа дахкача кампанена дика кийч а бенна, хIанз чабанаша боккха къовсам лоаттабу дерригa Iодаь Iоахарий лорадеш. Жа дахка доладелча денз бригадо Iоахарий кхеду кашарно-базови хьисапера. Iоахарашка хьежача Кудрявцев Даниллеи Гудкова Ксеняси Богуцев Ширванеи, иштта кхы дуккха бараша лаьрхIа варгвоаца доккха гIо ду жа леладерашта. Iоахарашта ханханнахь хIама хьокх, дехка жа дика доажаду, минеральни даар лу, оцаркаш цIена лоаттаю. Жа леладерий коллективо дика къахьегар бахьан долаш 572 жийно 842 Iаьхарг баьб. Нагахь санна юхе бисача 60 жийно цхьацца Iаьхарг бой а хIара 100 жийна 140 Iаьхарг кхоач.

— Хьалхара котало яьккхай, — йоах нов. Солнышкина. — ХIанз дерригa Iоахарий кхедарна лаьрхIа къовсам лоатто беза. Оаха лаккха социалистически декхараш тIаийцадар укх шера хIара жийнах 5 килограмм биткъа хьоаса бола тха ларгеи, хIара бIаь жийна лаьрхIа Iобаь 140 Iаьхарг хьалкхебеи. Шеко яц уж декхараш оаха кхоачашдерг хиларна. Лаккхера къахьегама овсарал дIаяхьарна тха дегаш ураоттаду гаргарча Коммунистически партеси Советски правительствоси дIахо колхозни строй дегIайоалаярах йолча решенеси тха къахьегамхой йоакхо дас санна ярои.

Гудермесски нефтяникаш хьалха ба

Майна хьалхарча яхьах вай республике инициатораш хинна дIаэттар гудермесски нефтяникаш, планал совгIа 1-ча мая сийна 1800 тонн нефть дала декхар тIаийцар цар. Цул совгIа 4500 эзар метр бурув тоха а лаьрхIар цар. Из гIулакх могадир республикерча къахьегамхоша.

Нефтяникаша шой дош кхоачашдир. 23 ди ханал хьалха нефть даккхара декхараш кхоачашдир нефтяникаша, хIаьта бурув тохара декхар 12 ди хьалха.

Балха ди лоацдаь дале а продукци хьаелга эша-м даланзар нефтяники. ЙоаггIача тайпара техника а лелаеш вIашагIабеллар цар из болх. № 4 йолча мастера Юрьевс хьалхле лелаеча бригадо лаьрхIар йиллача ханал 10 ди хьалха шоай план кхоачашъе. Из дош а дизза кхоачашдир нефтяникаша.

ЗАСОРИН Г.

Дезача ден сийна дика къахьегарах „сийлен грамоташ“ еннараш
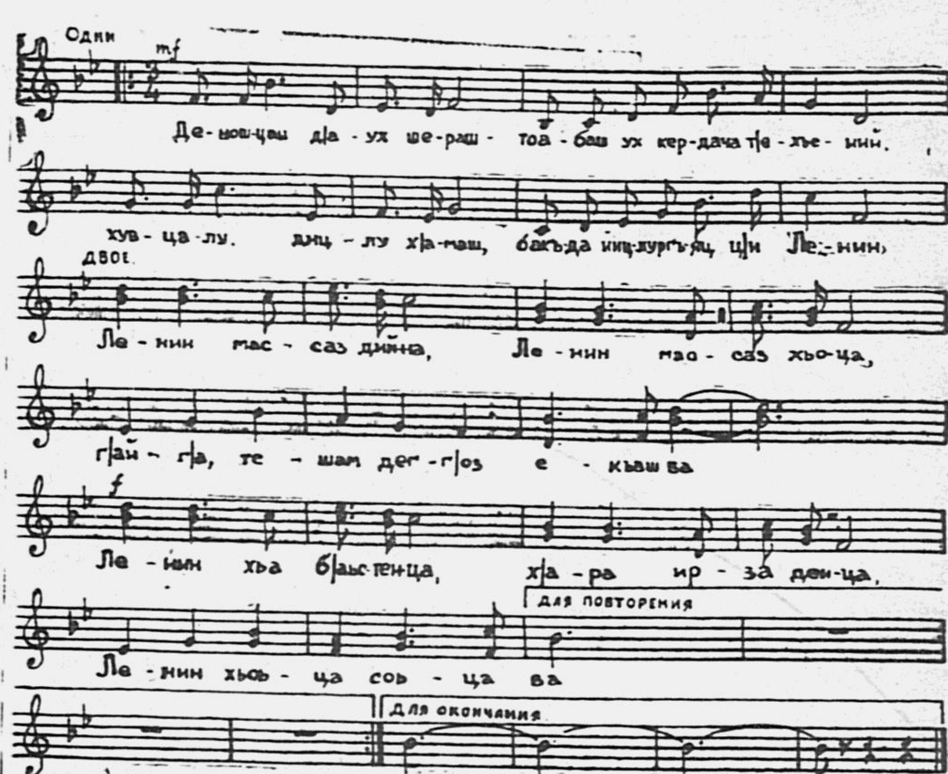
Май хьалхарча яхье а этта лаккхара балха декхараш тIаийцар апрель хьалхарча деношка Грознерча мясокомбината къахьегамхоша. Апрель бетта 28-гIа ди тIакхаччалца низ ца кхобеши ха ца къовсаши коллективо дика къахьегарца социалистически балха декхараш сийленца а ханал хьалха а кхоачашдир оаха, — аьлар комбината партийни организацен секретарь волча новкъоста Червяковс.

Балха тIа тIехдика толамаш даьхача 17 сага, комбината сийлен книжка тIа а боахаш, хьалхарча мая сийна «сийлен грамоташ» яла лаьрхIад хьалхле лелаераша. Иштта дирекцен цIерах благодарносташ яла лаьрхIад цига 70 болхлочоа.

Сийлен книжка тIа а боахаш сийлен грамоташ яла лаьхIача 17 сагах ва бойни цеха начальник, массанешта вовзаш вола, новкъост Таймасханови бойни цехера боецаш новкъости Бричеев, Краснов, Шпригин, цеха болхло Абдуллаев, холодильника болхло Багатаев, иштта кхыбараши.

Благодарность кхайкаьча 70 сагах дика болх барца белгалбаьнна дуккха нохчийи гIалгIайи эрсии кхы къамах болеи къахьегамхой ба мясокомбинате.

Май хьалхарча дезача деношка хоза кийчдаь лозунгаши плакаташи доахк комбината коа хьалтеха чIоаггIа самукъа даларца дезача деношта совгIат лерхIаш къахьегаш боахк мясокомбината къахьегамхой.

Ленин массаз хьоца ва

Л. Ошанина дешаш **С. Тулинова музыка**

Деношца дIаух шераш —
Тоабаш ух кердача тIехьений,
Хувцалу, дицлу хIамаш,
Бакъда йицлургьяц цIи «Ленин».

ТIехьадоагIар:

Ленин массаз дийна,
Ленин массаз хьоца,
ГIайгIа, тешам, деггIоз екъаш ва.
Ленин хьа бIаьстанца,
ХIара ирза денца,
Ленин хьоца, соца ва.

Боадон, хоарцон замалахь —
Советски заман сатоссаш,
Цо ма аьлар, укх лаьтта ,
Нах вай бергба ираз долаш.

ТIехьадоагIар:

Вай партена тIехьа долх,
ГIулакхашца деш Даьхен сий.
Цу воай боккхача новкъа
Ленин массаз вайца ма вий.

Перевод яьр ЧАХКИЕВ Ю.

Ерригсоюзни яхье котбаьннараш

Совнархозои Нохч-ГIалгIай совпрофа Президиумои хьалхарча квартале предприятешеи гIишлонаш хьалъечари социалистически яхь лелаяра итогаш яьй. Хьалхале яьккхай кхаь бетта валови продукци арахецара план 112,5 процент кхоачашъяьча Грозненский нефтемаслозавода коллективо. Цунна еннай, РСФСР Министрий Советеи ВЦСПС-и карара-кара уха ЦIе байракхи хьалхара ахчан совгIати.

Мехкдаьтта даккхара квартальни план 106,8 проценти газ яккхара план 122,2 проценти кхоачашъяьча «Октябрьнефта» шоллагIча промыслан коллективо цу яхьа юкъе шоллагIа моттиг лаьцай. Цунна еннай совнархозеи Нохч-ГIалгIай совпрофеи карара-кара тела ЦIе байракх.

ШоллагIа йола ши преми елар № 12 йолча треста кхоалагIча строительно - монтажни управленени Грозненский химзаводеи коллективашта. КхоалагIа йола преми еннай ацетонови заводеи «Грознефтезаводстрой» треста № 1 йолча строительно - монтажеи управленени автогенно-карбитни заводеи коллективашта.

Грозненски Горпромкомбинат

Моттигерча промышленностан Министерствaн Грозненский Горпромкомбината коллектив Дерригача дунен халкъий 1-ча мая сийна социализман яхье яха хиннай.

Коллектива шийна декхар тIаийцадар 1-ча май денга планал совгIа 130 эзар сома продукци яла. ХIаьта из декхар кхоачаш а даь планал совгIа 170 эзар сома продукци еннай цо.

Тха коллективо чIоагIа хьаллаьцаб правительствос берий барцкъаш дукхагIа арахеца аьнна баь соцам.

Цу гIулакха администрацес лаьрхIад берий барцкъаш тегарна къаьстта цех вIашагIйолла. Из цех болх бе йолалургья 1-ча майга.

ХIанзехьа а 1-ча квартале берий барцкъаш арахийцад 149 эзар сома маьха. Планах шу йистедаллалца берий барцкъаш (полтош, кочамаш, костюмаш) 4—7 миллион сома маьха арахеца лаьрхIад.

Горпромкомбинато 1958 шера 1-ча квартала пачхахьалкхен план 116 процент кхоачашъяьй, хIаьта биъ бетта йола план ханал хьалха 21-ча апреле кхоачаш а яьй.

Уж гIулакхаш карагIдаьннад болхлошеи инженерно-технически болхлошеи гIулакхерча нахеи хьинаре болх барца.

Социалистически яхь лелаеча юкъе хьалхара моттиг лаьцай: массови хIамаш тегача № 1 йолча цехо (начальник нов. Ремезова), № 2 йолча массови хIамаш тегача цехо) начальник нов. Алмазов), хIаьта иштта индивидуальни хIамаш тегача № 1, № 3 йолча цехаша а.

Дика хьокхамаш даьхад массови хIамаш тегача цеха бригадас, бригадир нов. Карпенко. Цу бригадо хIара бетта кхоачашъю ший план.

Горпромкомбинате производствaн хьалха латтарех 270 саг ва.

150 процент совгIа хIара дийнахьара задани кхоачашъю индивидуальни хIамаш тегача мастераша: Н. С. Олейникаи, С. М. Шапироси, мотористкаша — Ярославскаяси, Будаеваси, Кудрявцеваси, Барсуковаси иштта кхычар а.

Горпромкомбината коллективо дерригa хьинар тIадохийтаргда сийленца пачхахьалкхен план кхоачашъярнеи моттигерча промышленностан Министерствас лелаеча социалистически яхьа юкъе хьалхара моттиг яккхарнеи.

ЛЯНДРЕС,
Горпромкомбината парторганизацен секретарь

Редактор М. ЛЬЯНОВ.

Гор. Грозне Интернациональни ул. №16-б вахача гр-на **Кисанов** Яков Исаковича гор. Грозне Менделеева ул. № 20 яха гр-ка **Кисанова** Рива Матвеевича дош суде дIачуденнад.

Дош дувцаргда гор. Грознен Ленински р-на 3 участка халкъсуде.

Грозный города Старопромысловски районерча Нефтемайск яхача городоке 62-ча корпуса 2-«а» квартире яхаш йолча гражданка **Васильева Любовь Ивановнас,** Ставропольски крае Ачикулакски районерча Камыш-Бурун яхача юрта общежите вахаш волча ший марацара **Васильев Анатолий Григорьевичацара** къастарах дола дош судага дIачу деннад.

Дош дувцаргда Грозный города Старопромысловски районерча нарсуде.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 23, телефоны: редактора 2-41-23, зам. редактора 2-07-01, отдела партийной жизни 2-25-72, корректорской — 2-30-91.

СФ01253

Типография им 11 августа 1918 года, проспект Революции 30/3.

Заказ № 2483